

(ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ)

ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಏನಂತಿಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಆಗರೇ ಏನಂತಿಮಾಡಿಕೊಂಡಂತೆ ಆ ಕಾರಣದಿಂದ ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯು ಸದಸ್ಯರು ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಸರಕಾರ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಪ್ಪುವಾಗುತ್ತದೆ.

Mr. SPEAKER.—I call upon hon. Member Sri H. M. Channabasappa to initiate the debate.

[Mr. DEPUTY SPEAKER in the Chair.]

BUDGET ESTIMATES FOR 1969-70 DEMANDS FOR GRANTS

(Debate Continued)

† Sri H. M. CHANNABASAPPA (Periyapatna).—Mr. Speaker Sir: I reiterate my stand which has been expressed very often on the floor of this House that I very often refrain from speaking, not because I do not like to speak, not because I have no facts to present, not because I lack capacity of presentation, but because this Government has neither the eyes to see to the facts, nor the ears to hear the citizens' 'grievances' nor even the hearts to appreciate the grievances of the citizens. To-day I have preferred to stand to initiate the debate on Agricultural Demands, agricultural development, policies and programmes which are placed before this House, not because I have any hope that either this Government or the Government of India will be responsive to what is said, responsive to what is suggested and implement them. This country has lost all its hope because the performance during the course of these twenty years have made it very clear.

Sir, agriculture is the profession of nearly 73 per cent of the people in the country. It is responsible for the economic development of the entire nation and not merely farmers alone. I rise to speak to-day Sir, with the vain hope that even in the most forlorn state of affairs a ray of hope is always there that the Government may come to its senses and realise its mistakes. Right from the year 1886, the famine in Bengal presented its devastating effects on this country. Right up to the latest Bihar famine we had a number of efforts both by the State Governments as well as the Government of India to save the country from this devastating effect of famine. Sir, during all these two decades, efforts after efforts are being made, seminars after seminars are being conducted, conferences after conferences are being held, trips after trips of officers and Ministers to Delhi and back are being made and trips to the various parts of the country from Kanyakumari to Himalayas are being made. Crores and Crores of rupees have been spent on agriculture. But what is the result? All their efforts have failed to inject enthusiasm to the farmer to produce more. They have

failed to inject the vitality to the economic growth of this country. Why? The reason is obvious. There must be something seriously wrong somewhere. Where exactly the wrong lies? Is it because sufficient funds are not provided? Or is it because that our officers or the entire machinery of the Government have failed in their duty to provide all facilities that are required? No. When all the Ministers and Officers are actively moving up and down and when the papers are moving up and down, the farmer is sitting with amusement and saying why all these are happening and why all are moving in a state of frenzy. This is exactly the state of affairs. The reason is Sir, the country's economy is at cross roads, mainly because of the defective policies, defective plans and the defective programmes—not merely at the State level, but is primarily at the Central level also. What has happened all these years? The answers that Crores after Crores of rupees have been spent. But still there is no progress and agriculture is stagnating. I would like to quote what a Scientist from Russia has said. He is Mr. K. A. Tiniryazov, one of the famous Russian Scientists. He says like this :

“Nowhere, perhaps in no other field should we weigh so many widely different chances of success, nowhere should we have such diversified information, nowhere may the infatuation with one sided point of view lead to such a major failure as in Farming.”

When agricultural policies and programmes failed in Russia, which speaks so much about agricultural development, the General Secretary of the plenary session of the C. P. S. U Central Committee said :

“Life punishes severely those who disregarded economic laws, who neglect them and indulge in subjectivism.”

He realised the mistake.

These two statements are made by the Russian Scientist and the other by Secretary of C. P. C. Both are true to India to-day. Our economic laws have been neglected. Our Indian economy is at cross-roads. The rate of economic growth is very low. The reason is lack of proper agricultural policy. This is the main reason for poor economic growth in this country. The reason for the economy being at cross-roads is the stagnation of agriculture, lack of vitality in agricultural growth. I am not pleading only for farmers. I am for others also. The economic growth of this entire Nation mainly depends upon the agricultural growth. If there is no agricultural growth, there will be no economic growth in this country. The farmers are responsible for the 50 per cent of the national income. Unless this agricultural income is raised there will be no growth of national income.

Some people are tired of speaking on agricultural development. This is one of the subjects that is talked of but very little acted upon. Sir, Mr. Rachiah is making note of what I am saying here. But let him

(SRI H. M. CHANNABASAPPA)

understand that all is not going according to his anticipation. You have created a huge battalion of officers. You ask them whether they are doing sincere work and they have got vitality. They say where is the initiative for them. The economic growth in agricultural field is subject to regimentation by a few people. The Constitution has provided that agriculture is a State subject. Have you done any progress in the field? Have you done anything that would help in the growth of economy in this country or have you done any planning in a realistic way and implemented it? I may say that officers and Ministers hold many seminars and conferences without any useful purpose being served. You simply move here and there and talk about policies and programmes. Your efforts are there on the paper but practically no substantive work is done in the agricultural field. You have no initiative or you have no practical plans whatsoever. It is more regimentation. You say, agriculture is included in the Constitution, as a State subject. Have you got any independence in forming plans and policies? Have you got any independent thinking? No. For everything you depend upon the Centre. This Government has not raised its little finger at this anomalous position, at this dictatorship of the Centre on a matter which is purely of State jurisdiction, — marketing, production, collection, price policy. In which agricultural sector you have any independence? Have you an independent food policy? Have you a price policy of your own, have you a procurement policy of your own, crop pattern policy of your own? What is it that you have? I ask. In some manner or other, the key is always with the Centre. That is the bane of the country. You ask your Director of Agriculture. He says: what shall I do, there is the directive from the Centre. What have you done with the schematic programmes coming under the C. D. Department, what have the panchayet Raj institutions done which are responsible for production? Are you in a position to change a full stop or comma in the schemes suggested by the Centre? There have been evaluation committees appointed by the Planning Commission which speak volumes and volumes to show that the State Governments are on the wrong path; the State Governments are on a wrong gear. Sir, for want of time, I refrain from making quotations.

How the agricultural economy runs, I will show. Agricultural activity rises on the heels of a famine and closes down on the ending of a good monsoon. This is the unfortunate situation in this country right from the Bengal famine of 1896. All over the country when famine appears, you call agricultural officers, you call this man and that man and you ask him to do what the farmer wants. You say, anything that you want, I will give you. All this is said when the famine appears. When the famine is over, and you see good monsoon arrives, you say, we are on the safer side and monsoon has brought us plenty. Your hectic activity will stop. This is not what India requires today. It requires scientific plan, and

realistic plans to be formulated, policies and programmes which are realistically initiated and implemented on a sustained basis and not in an *ad hoc* basis as you do today. Invite American, Invite Japanese, and invite various other experts, even from Israel if necessary. Do you think a mighty country like India, with mighty millions of people, ready to produce more, lacks the capacity to produce more? If you are under that impression, you are going with a false presumption. Our farmers are cleverer than farmers in any other part of the world and they do not lack in the zeal or ability to produce more. We have here a number of people who are saying and they are not ashamed of saying even today, that our farmers are conservative. Naturally these people act on such wrong presumptions and say that our farmers are second to none in the whole world to adapt themselves to new crop patterns, which are remunerative and high yielding. Our farmers are second to none in their desire to produce more. But where are the production-oriented schemes? The Central Government prepares centrally aided scheme, schematic schemes and tell you—here are schemes and plans in the exhibition? You pick up anything you want. You are not free to say well, this is what we want. You have to pick up schemes exhibited there in the exhibition. Because if you only pick up those schemes, then only you will get aid or grants from the Centre. I have come across people who pick up schemes not because they are wanted for the country, not because they are going to yield better fruit, not because they give more initiative to the farmers but because, the Centre gives money. I have also heard Complaints made by the Officers: the Government of India will not give us money for our schemes. Well, all the while they are injecting a sort of poison into the farmers. It is something like a BEEDY manufacture, offering his product free to everybody, till people become addicted to that sort of beedi and they begin to demand it. In the same way, the Centre is poisoning all States by preparing schemes which our own officers sometimes will feel hesitant to approve or recommend. One instance if I may quote from what happened at Poona when I was discussing agricultural development in this country, big officers, administrative officers, the politicians were there and farmers also were there. After all of them made brilliant speeches on agriculture, a man got up with humility and said "Please let us not have any reform, Sir. It does not require a man from Mysore to head the panel of Agricultural administration to come here and give suggestions for the reform of agricultural administration. Please join us in praying God. Let this farming continue for ten years more. The whole agricultural sector will get streamlined by itself and Governments both at the Centre and States will come to their senses. They will then have some realistic approach to agriculture. That is the only remedy. Therefore please go back to Mysore." That is what he said. How true that is, which has come from a man who is a son of the soil, who is out one of those who speak on theoretical grounds. Even now I realise Sir, that the only way to bring Governments all over the country to their senses

(SRI H. M. CHANNABASAPPA)

is to make them live a life of realism and the present method of farming should continue for another ten years. Then alone, you will realise what happens. That means what my communist friend calls Revolution." So 'Revolution', Revolution alone will pave the way for orderly development of agriculture, orderly development of agricultural growth of this country, not otherwise. I am saying this Sir, with a full sense of responsibility.

The jugglery of figures which you have presented to day are matters of very little concern to me. When policies, plans, programmes get themselves into the right groove, automatically, even a penny that you spend will go to increase production, create a sense of security in the country and create initiative for the development of agriculture. What is your policy? Who are your planners? This country has been ruined all these days by wrong planning of agriculture. Every man who has planned for agriculture, is guilty of this. He has refused to see realism; appreciate realism. He stands on ideological grounds which have no relevance to truism. In the whole of your plans for agriculture, where is the man who is the most immediately concerned namely the farmer for whom you are planning? Well Sir, if I may disclose here, a very responsible person, who had a vital part to play in agricultural planning, deposed, when I put a question to him—"well people say that all these 20 years your planning of agriculture has failed; what have you got to say?"

SRI M. B. IDDINABBA (Mangalore-2).—You must know that it is democratic planning that we are having in India today.

SRI H. M. CHANNABASAPPA.—Yes, democratic planning on whimsical grounds!

10-30 A.M.

I have already said that this is a government of whims and democracy is totally absent. Democracy requires participation of farmers, the people for whom you are planning. Have you consulted any farmer as to what the planning should be? The plan should be farms oriented. But now the lawyers, the businessmen and the politicians speak for the farmers. As Gandhiji once said, I want a Harijan to be the President of India, I say with full sense of responsibility that a farmer should be the Prime Minister of India and unless such a thing happens, no change in the agriculture will be effected. That will not happen unless a revolution takes place. I look forward when such a revolution takes place and it is not far off.

SRI H. SIDDAVEERAPPA.—You better lead us.

SRI H. M. CHANNABASAPPA.—If only leadership is wanting, I will supply that. What has happened is, the entire agriculture administration is submerged in ego in an ocean of officers.

Sri D. DEVARAJ URS (Hunsur).—Sir, the speech that the hon. Member is making is fit enough to be made in the Parliament I think hereafter Sri H.M. Channabasappa should be sent to parliament to make the speech.

Sri H. N. CHANNABASAPPA.—I thank my hon. friend for his requisition. But I will have to ask him, why did his Leader refuse to send me to Parliament? He should chargesheet him. If Sri Devaraj Urs follows, I will lead the revolution.

The planners are mostly economists who have not seen the lands and who do not know agriculture. They speak so many things in the sky. These planners go on ideological ground², prescribe certain things and those prescriptions are accepted by our friends at the Government of India level and the whole plan is formulated. You say that agriculture is the only saviour of the country. In the first Plan they said priority was for agriculture. Only five years were over and they said priority was for industry. If you had belief that agriculture is the streamline of economic growth in India, what is the allotment made for agriculture during these years? I will quote the figure for the information of the House.

“The allotment, both Central Government investment, expenditure in the States and Union Territories in 1951 was 146 lakhs as against 1,401 lakhs for industry. In 1955-56 the investment in agriculture was 439 lakhs and 1,749 lakhs in Industry.”

As I go on reading it will be seen that practically the same ratio is maintained and the latest figure for 1965-66 is 1615 lakhs for agriculture and 17,874 lakhs for industry. There is consistency in neglecting agriculture. They forget that agriculture is an industry. They do not accept that agriculture is an industry, because the poor farmer does not know how to talk. He suffers economic disability; he suffers from social disability. But they are in good number who vote you to power and who can vote you down. But, unfortunately they are the most exploited lot in the country. Who does not exploit the farmer? A farmer is exploited not only by his own people but right from the day he sows the seed, he is exploited. The exploitation starts from white ants. He has to protect the seeds. After the seeds germinate, the cattle and goats exploit. They eat up. Then comes the pests. Then when the harvests come, bird population exploit them. He has to protect himself from all these exploitations. After that, when he harvests and brings the produce home, the Government says that he will have to part with his grain at prescribed rates; and then the merchants begin to exploit. So the whole nation, right from the white ants to the Government, exploit him and this man has to supply them all and live happily. What a strange state of affairs in the country? I know the hon. Minister for Agriculture is a very capable person and is an enthusiast in Agriculture. So also the Minister for Animal Husbandry. But all

(SRI H. M. CHANNABASAPPA)

your enthusiasm is only bubbling enthusiasm. That is the whole difficulty. I know he is capable of making a brilliant speech but unfortunately there is one small thing he is wanting and that is he says "I will not budge an inch." That capacity, he lacks. This is the state of affairs in agriculture. The planners, the economists all join together and plan for the entire country. Your agricultural policy is on a wrong gear; your food policy is on a wrong gear; your price policy is on a wrong gear and the administrative policy is on a wrong gear. When everything is on a wrong gear, how can you have production oriented plan?

What is your agriculture policy? No country in this world, including the most developed country like America, have failed to recognise the importance of agriculture. Even today when the whole of the country is industrialised. I would read out a statement made by the Secretary to Agriculture in America which speaks volumes about the respect they have for agriculture and for the producer. It is by Mr. Freeman, Agriculture Secretary of America. He says: "our first responsibility is to the American farmer." Have you stated so anywhere? I shall read out a paragraph:

"Our first responsibility is to american farmers who have not received a fair return for the abundance they have given us and equal to the labour, capital, risk, and managerial competence they have been putting into it. We need a continuing, well-defined, well-understood programme that will guarantee adequate incomes for farmers without penalising consumers of farm products. Such a policy has to be more than an year-by-year expedient. It must embrace not only an assurance of fair income, but an expansion of sources of strength that have made our agriculture great; serious support of the owner-operated family farm; the retraining of farmers displaced or made under-employed by technological developments; diversified vocational opportunities in rural areas; help the youngmen who wish to enter farming; recognition of the place and needs of those who too easily call 'small' or 'marginal' farmers; an assurance of continuity in a business that, unlike industry, cannot control its return and some of its operations; and a willingness to act on the conviction that farming is a way of life that influences the lives of all of us."

How gratefully they express their debt to American farmers!

So, the farmer to-day is having a way of life not merely for him. He is contented to lead such simple way of life as to make every one of us happy. Are you grateful to him? Have you got gratitude to him except when you go to him for his votes? You say that you will abolish land revenue. You don't remember it when you come to office;

you go back on your word. This is a miserable state of affairs. Are you true to your word? If it were only like labour led by our Communist Member, you would have been humbled down. Because the farmers are economically weak, unorganised, not properly organised and disrupted all over the country, you are all living, exploiting on the farmers' ignorance.

Now, Sir, I have refrained myself from quoting figures. The entire thing is a jugglery of figures. Are you proceeding on right programmes and policies? That is the very first thing you have to do. You have to proceed on right programmes and policies; that is very important today. You have to reorient your agricultural policies; You must tell the Government of India "This is our jurisdiction; you shall not interfere with it." You plan according to the needs of the farmer. Here is a country, which is the poorest in the world, curiously enough. This poorest farmer puts fertilizers, inputs, etc. and spends so much. But what a colossal mistake you do. You want him to produce. But you want him to surrender his grains at Rs. 40. That is the price prescribed by the Prices Policy Commission, which does not know the elements of agriculture. Still it frames price policy. Have you got a Prices Policy Commission of your own? No. That Commission is sitting in Delhi in a fine, air-conditioned room. Well, I have had discussions with this Price Policy Commission. I won't criticise it here because it has no Ministry here to defend it. Gross injustice is done to the farmers. Though not wholly but partly by you also because you follow this Prices Policy Commission implicitly. Who is in charge of this Commission? He is an economist. He is a professor. It is a professor and an economist who determines the fate of millions of this country; Something unheard of in the whole world.

Now coming to the investment—agricultural investment, What are you doing? Your investment policy is on the wrong gear. The Hon. Minister knows that 30 per cent of the investment comes from the rural areas. Where does it go. Do you invest 30 per cent of the income on the Agriculture Department, I ask. Have you gone into the figures? Much of the life insurance amount gathered from the poorer classes is invested on flats and buildings in Cities like Bangalore, Calcutta or Bombay or Madras. Have you asked where the money for those flats in Cities comes from? When Sri Devaraj Urs and myself went round Bangalore, he pointed out beautiful building with flats. How have those flats come up? Where did they get money from? Have you created the same amount of resources for agriculture? What have you done for investing money in agriculture? You have not created any resources for improving agriculture nor the planners on the top have created. Huge monies are spent on unproductive programmes. You have dumped money there.

Take this co-operative Department. It exhibits a miserable state of affairs in this country. I do not want to go into the details. I have got quotations about the working of co-operatives as well as the Agriculture Department from various quarters.

(SRI H. M. CHANNABASAPPA)

I do not want to quote them for want of time. What is your Agriculture Department doing? What is your Co-operative Department doing? They take money at 4 per cent from the Reserve Bank of India and give funds to the farmers and charge him interest between $11\frac{1}{2}$ per cent and $12\frac{1}{2}$ per cent. They take 6 to 7 per cent more. The same money is supplied to the Commercial Banks at 6 per cent. They supply money to their creditors at 9 to $9\frac{1}{2}$ per cent. Are you not ashamed at this lamentable story? By this excess amount, the farmers are put to the hardship of maintaining your hierarchy in the co-operatives which comes to Rs 25 lakhs every year. Are you aware of that? I don't want to go into this matter in detail. Well, I have figures, statistics, and material about the working of the Co-operative Departments throughout the country.

All this I am saying with vehemence because my friend, the Hon. Minister, is in a leaky boat. He will sink when a revolution comes. It is not far off. In this connection, I remember Louis who was moving with girls in beautiful palaces in Paris. A revolution broke out there; he was tied to the pillar and sawn to pieces. That time is not far off. This is not a matter to be laughed at by the Minister for Agriculture. He is a friend of mine; I have great respect for him because he comes from a poor family. Now it is said everything is done in the name of the farmer but nothing is done to improve his lot. Now a pilot who draws Rs. 5,000 goes on strike because he did not get a daily allowance of Rs. 75 per day. We were held up one day in Delhi because the pilots went on a strike demanding Rs. 75 daily allowance. But nobody cares for the miserable lot of the poor farmer.

Then take these Panchayat institutions and the Local Boards. The entire problem of agriculture and the Agriculture Department rests on their heads. You have totally forgotten the poor farmer who is the man who produces our food. He and he alone can grow more food. Agricultural commodities cannot be produced by debates on the floor of this House or by discussions at the Central level in Delhi or in Bangalore. Well, that is the policy to-day. This is battle against scarcity and freedom from want and not battle of wits. It is a very grim battle; it cannot be a battle of wits and cannot be fought by white-collared men either at Bangalore or at Delhi. It can only be fought successfully by the man with his squeezed stomach and torn garments behind the plough on the field. The sooner you give up these discussions and seminars the better it is. Therefore your first duty is to strengthen the soil wherefrom the food is to come. The next is to strengthen the man in rags behind the plough with a squeezed stomach. These are the only two things that you have to do. How to do it is the question! Don't stand on ideological grounds. People from various countries abroad are vying with one another to invest their capital here on fertilizer factories. Your wrong judgment and wrong planning for the last 20 years have brought us to this miserable state of affairs. The

Government of India assisted by the Government of Mysore are going about begging everybody to come and invest money on fertilizer factories. After 20 years of planning the whole country is faced with the food problem. And still your investments are in industry and your investment on agriculture is not more than 10 to 11 per cent from the First Plan. What is your investment on Industries? It varies from 20 to 27 per cent. I don't mind your investment in Industry but it should not be lop-sided development. What is the good of your industries producing so many cars, watches etc., when the people are lacking purchasing capacity? Yours is a lop-sided economy. Is it building up the industry to produce more and trying to improve the purchasing power of the farmer? Fifty per cent of raw materials is to come from agriculture. So many industries are dying for want of raw materials. What are you doing? You always say, 'Import from Israel, Brazil, America, Japan and from other countries'. Is it the proper thing to do? All my exhortations will not be able to infuse enthusiasm and vitality in this Government. Still at least let the farmers know, let the people of the country know what exactly is the State of affairs.

I was telling about panchayatiraj institutions. It is the farmer and not the panchayatiraj institutions that can build up development. You say that you have the huge Community Development to boost agricultural production. I may tell you that your Extension Officers are not at all helpful to the farmers, and the sooner the Community Development is wound up the better. It does not enthuse the farmer to produce more even to the slightest extent. It is sufficient if I quote some authoritative figures. In 1967-68 the total allotment on approved outlay in the whole of India was Rs. 28 crores. The schematic budget provided 70 per cent on salaries and it works out to Rs. 20.4 crores and you are hardly left with Rs. 7.8 crores. You spend Rs. 20.4 crores on payment of salaries and dearness allowances of your Community Development officers and spend only Rs. 7.8 crores on agricultural development. What a disgrace? Are you not ashamed to see this state of affairs going on in this country? I say this with all due deference to the great men who have sponsored these schemes only to emphasise that they are all on wrong gear. If you want to streamline agricultural administration, you tell the Government of India, "Look you are only an organisation set up by the Constitution to frame policies and programmes and to co-ordinate inter-State matters and that you have nothing to do with the Government of Mysore." Have you got the guts to say that? I wish you do that. Then, you involve the farmers in your planning. Do not bother about the politicians who want to exploit the situation at every stage and at every level. There are technicians in our country who can streamline agricultural administration. Do not subject them to the regimented dictation of what we call the generalists. This is a technical matter, mind you. It is on the farms and with the farmer that everything has to be very strong and not at Delhi or Bangalore.

(SRI H. M. CHANNABASAPPA)

Your agricultural administration is very strong at the topmost level and is the weakest at the bottom level. Here I would like to quote one or two instances to show how agricultural administration is going on. In Gujraht, when I questioned an Agricultural Extension Officer who is a graduate in Agriculture and asked him to explain the difference between fungus disease and virus disease, believe me, I waited for half an hour but still he was unable to explain the difference between the two. If these are the Extension Officers in this country, woe be to agriculture. I have toured a good portion of Maharashtra and in the presence of the Deputy Director of Agriculture when I questioned the Extension Officers, I came to know that many of them did not know what Bordo Mixture is. I am making these statements with a sense of responsibility. When I asked the Director what was wrong with those people, the curious thing I came to know was that one fine morning a directive came from the Centre as to why the posts of Extension Officers were not filled up and so they upgraded all Village Level Workers as Extension Officers. I said it was a disgraceful thing. If it is so in Maharashtra and in Gujarat, it cannot be anything different in Mysore. But with due respect I should say that things are better in Mysore.

11-00 A. M.

Sri D. M. SIDDIAH (Beligere).—Why don't you presume that things are bad in Mysore also if things are bad in Maharashtra and Gujarat?

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—I am speaking on facts. I know the administration in Mysore and also the administration elsewhere and so I can speak with a certain amount of authority. Comparatively speaking, I should say that the administration in Mysore is much better than the administration in other States.

I would only conclude by assessing the situation and telling the Minister for Agriculture to wake up from slumber and streamline the agricultural administration. What is meant by 'streamlining'? It means there must be only line of direct command. What is happening now? The Extension Officer at the lowest level has to serve three masters, one the B. D. O. another the technical head and the third the head of the panchayatraj institution. So how on earth can you expect the Extension Officer who is not responsible for any single head to function properly? At every level the officer in charge of agriculture must be charged with responsibility for certain things and if he fails in his duties you take action against him. It is not good having dual control or three-fold or four-fold controls. In such a state of affairs if agricultural development does not take place nobody could be held responsible. You ask the Director why things are happening like this and I know he will answer more effectively than I can and say, "what

am I to do, I am directed by so many factors." He is the head of the administration and I know if you give him the full authority he is capable of setting things right. Give him full authority and tell him that he is responsible for the entire administration. Then he knows where to pin the responsibility at the lower level and then there would not be dilatory tactics or any shirking of responsibility at any level. All this pre-supposes that there must be one line of direct command from the highest level to the lowest level and there must be one man responsible for any deficiency in his area for anything done or undone. Then alone there can be some kind of development in this country.

After setting your own house in order, you must tell the Government of India: "Look here, we are not to be dictated to accept any scheme that you may send to us; we prepare our own schemes and you give us the finance. You are not the sole master of the finances; we are entitled to our legitimate share and you must give that to us." If you are not able to get your due share of the finance, it only means you are incapable of making yourself felt in the Government of India.

One word about community development, co-operation and things of that kind. I would like to tell you, you allow the co-operatives to exist, but let them work in a spirit of competitiveness. You should not create monopolies for these institutions. These co-operatives have led to corruption, inefficiency and politics in their working which should not be allowed. They must work with a spirit of competitiveness with other agencies and the farmers must not be allowed to be subjugated to any particular monopolistic institution. They must be institutions which vie with one another to serve the farmer and to do extension work. There are many agencies in this country which are prepared to do extension work free of cost, but they do it with a profit motive and not to open out prospects of industrial development. Industrial development has to take place, but it should not be development of unproductive industries which are now under the control of the Government. These unproductive Government owned industries are fed by the poor farmer. If you want productive industrial development to take place, then the industries must disperse themselves all over the country, particularly in the agricultural field. There must be more and more agro-industries which consume agricultural products and provide implements for the farmers. They must be industries which will help the farmer. Look at the price of a tractor which is Rs. 25,000. It is most shameful in this country that it should cost so much. On one side you are asking the farmer to produce more and more and on the other you charge him Rs. 25,000 for a tractor. You want the farmer to give levy paddy to you at Rs. 40 to 45 per quintal and you do not want to give him a higher price. Incidentally, I want to say a few words on this price policy also.

SRI M. MALLIKARJUNASWAMY (Malavalli).—Is it the desire of the Hon. Member that the fixation of price should be completely left over to the invisible forces exercised by the market economy or left to the visible force or control exercised by the State?

Sri H. M. CHANNAEASAPPA.—Given the time I would have answered the query of my good friend Sri Mallikarjunaswamy. But the Speaker is ringing the bell and I would like to close before the bell is again rung.

Coming to the Food Department, I have already advised the Government of India to abolish the Food Department at the Centre. They are spending more than Rs. 4 crores on mere salary. By spending so much on the officers at Delhi what do they produce? Are they producing food at Delhi? Their work is limited to co-ordinating the work at various levels and advising on matters of policy and they have their net work throughout the country. You will be surprised to know that there is a Marketing Officer of the Government of India at Malleswaram and he is doing exactly the same duties as our Marketing Officer does. This is going on throughout the country. Would you believe me when I say that a Professor had to come down from Delhi to Andhra Pradesh to deliver a lecture at a marketing institution? I asked them, "Don't you have a Professor with equal qualifications to deliver this lecture, why do you want somebody from Delhi for the purpose?" There are Professors with even higher qualifications available at Andhra Pradesh, but the reply of the officer from Delhi was: "I am asked to come and deliver the lecture."

Sir, this is the state of affairs in this country. I do not want to elaborate more. Therefore, please do not make them de-controlled by different agencies. At the district level, the District Agriculture Officer must be made responsible to meet the deficiencies there and to serve the farmer better and to the extent possible. The Deputy Commissioner is the master in a District, and although the Agriculture Officer is a Ph.D., in agriculture, he has to obey the Deputy Commissioner. Even if the Deputy Commissioner were to say that he has seen black jawar, the Agriculture Officer has to say 'Yes'. They have no initiative and they cannot function independently. Unless you revise this policy and make these people independent in their own jurisdiction and sphere of action, in extension work, supplies and services and enable the farmer to get what he wants at moment's notice, agricultural development will not be there. Assistance is given from Banks. The policy of the Reserve Bank is detrimental to the growth of agricultural development in the country. Therefore, you must advise the Government of India to change the Reserve Bank policy. The only Bank, as I see, which is doing something in the field of agriculture, is the Syndicate Bank in Mysore. All the other Banks are making only a show. Every man is speaking on agriculture, because if he does not speak on agriculture, he do not get a vote. That is the policy that is going on today. Even if the Banks were to come forward with assistance for agricultural development, all the moneys that are available should be spent on developmental works alone, and works in undeveloped areas, which do not give you the live production, must be stopped. Therefore, I would like to stress that the Government of Mysore should take a very bold

step in this direction. It has been a model State. I want it to be a model State to all the other States in our country. I want you to lead the country. Why do you allow others to lead? Let the Tahsildar issue a credit card to the farmer about his creditworthiness, about his property, etc., and to that extent the farmer must be able to obtain credit without fear or favour. For this, do you know what the officers will say? They will say: 'No, Sir, he will spend the money on the marriage of his daughter'. It is his look out. You cannot dictate how he should spend. Naturally, he has to spend on the marriage of his daughter. He has got to protect his own family. If you make the farmer to get what he wants, funds, seeds, technical advice, etc., then our farmer will be second to none to produce more. Then, you will see plenty in this county, and I will love to see it.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ (ಹೊಳೆನರಸೀಪುರ).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಯವರೇ, ಈಗ ನುಮಾರು ಒಂದೂಕಾಲು ಗಂಟೆಯಿಂದ ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯ ಸದಸ್ಯರಾದಂತಹ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರ ಭಾಷಣವನ್ನು ಕೇಳಿದ ಮೇಲೆ, ಅವರು ಮಾತನಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಾಯಶಃ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿಷಯವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥಹ ಪ್ರಮೇಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಅವರ ಭಾಷಣವನ್ನು ನಾನು ಬಹಳ ಕುತೂಹಲದಿಂದ ಕೇಳಿದೆ. ಅವರು ಅಡ್ವಿನಿಸ್ಟ್ರೇಟ್ ರಿಫಾರ್ಮ್ ಕಮಿಷಿಯವರ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನೂ ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಅವರು ಹೇಳತಕ್ಕಂತಹ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ವಾಸ್ತವಾಂಶ ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಬಹುಶಃ ನನಗಾದರೂ ಸಂಶಯ ಉದ್ಭವವಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರು ಕೆಲವು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು. ಅವರು ಹೇಳಿದರು:

“the planning, the programme and policies are all running in wrong direction.”

ನಾನು ಒಬ್ಬ ಸ್ವಂತ ವ್ಯವಸಾಯಗಾರನಾಗಿ, ನನ್ನ ಅನುಭವವನ್ನು ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಈ ಪಾಲಿಸಿ, ಪ್ರೋಗ್ರಾಂ, ಪ್ಲಾನಿಂಗ್ ಏನಿವೆ, ಇವುಗಳನ್ನು ನಾವು ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದರೂ ಏನು, ಬಹುಶಃ ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡತಕ್ಕಂತಹ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅದು ಎಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಫಲವಾಗುತ್ತದೆಂಬುದು, ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂತಹ ಒಂದು ಪ್ರಕೃತಿಯ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ; ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಏಕೆಂದರೆ ದೇಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂತಹ ನುಮಾರು 92 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಕಲ್ಟಿವೇಬಲ್ ರ್ಯಾಂಡ್ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ. ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಎಂತಹ ಏಕೈಕತೆಗಳು ಬಂದು, ಯಾವುದೇ ತಾಂತ್ರಿಕ ಅನುಭವ ಹೊಂದಿರತಕ್ಕ ಹಿರಿಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ಅವರು ಏನು ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡಿದರೂ ಕೂಡ, ಈ ಶೇಕಡಾ 92 ಭಾಗ ಕಲ್ಟಿವೇಬಲ್ ರ್ಯಾಂಡ್ ಏನಿದೆ, ಅವು ನೇಚರ್ ಮೇಲೇನೇ ಅವಲಂಬಿಸಿದೆಯಲ್ಲದೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಪಾಲಿಸಿ, ಪ್ರೋಗ್ರಾಂ ಮಾಡಿದರೂ ಕಾರ್ಯಗತಮಾಡುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಎದರು ತೊಡರುಗಳು ಇವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದರು. ಪ್ರೈವೇಟೈಸೇಷನ್, ಎನ್‌ವೆಸ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಪಾಲಿಸಿ, ಮತ್ತು ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಹೀಗೆ ಹಲವಾರು ವಿಚಾರವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದರು.

“We are going in a vicious circle ; it is very difficult.”

ನಾನು ಸಾಕಷ್ಟು ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಇದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟಕರವಾದ ಸಂಗತಿ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಒಂದು ಪದಾರ್ಥವನ್ನು ರೈತನು ಬೆಳೆದರೆ, ಅದರ ಪ್ರೈವೇಟೈಸೇಷನ್, ಅವನು ಏನು ಇನ್‌ವೆಸ್ಟ್ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ, ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಅವನಿಗೆ ಪ್ರತಿಫಲ ದೊರೆಯುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ನಿಗದಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನಾವು ಶಕ್ತರಾಗಿದ್ದೇವೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ವಿಚಾರಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇವತ್ತು ಬಳಕೆದಾರರಿಗೆ ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಪದಾರ್ಥಗಳು ಸಿಗಬೇಕು ಎಂದು ಎಲ್ಲರೂ ವಾದ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವವನಿಗೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಉತ್ತಮ ಬೆಲೆ ಸಿಗಬೇಕು. ಆರ್ ಇಂಡಿಯಾ ರೆವೆರೆನ್ಸಲರತಕ್ಕಂತಹ ಪ್ರೈವೇಟೈಸೇಷನ್ ಏನಿದೆ, ಅವರಿಗೆ ತಲೆ ಇದೆಯೇ, ಬುದ್ಧಿ ಇದೆಯೇ, ಅವರಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಮಾಹಿತಿ ಇದೆಯೇ ಎಂದೆಲ್ಲಾ ಮಾನ್ಯ

(ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ)

ಚನ್ನ ಬಸಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿದರು. ಇದು ಎರಡೂ ಒಂದು ದೃಢ ಯುದ್ಧ ರೀತಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಬೆಳೆಯುವವನಿಗೂ ಉತ್ತಮ ಬೆರೆ ನಿಗಬೇಕು, ಅದೇ ರೀತಿ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಬಳಕೆದಾರರಿಗೂ, ಅವರ ಒಂದು ಏಕಾನಾಮಿಕ ಶಕ್ತಿ ಏನಿದೆ, ಆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವ ಹಾಗೆ ಒಂದು ದರವನ್ನು ನಿಗದಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ, ಆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ನೀತಿಯನ್ನು ನಿರೂಪಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಆ ರೀತಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬಳಕೆದಾರಿಗೆ ಸಬ್‌ಸಿಡ್‌ಯಸ್ ಮಾಡಿ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಶಕ್ತಿ ನಮಗೆ ಇದೆಯೇ? ಎಂದು ಕೇಳಿದರೆ, ಬಹುಶಃ ನಾವು ಆ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಇನ್ನೂ ಮುಟ್ಟಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅವರು ಬೇರೆ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ನನ್ನ ವೇಶಗಳನ್ನೂ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದರು. ಅಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಪ್ರೈಸ್ ಸ್ವಕ್ಷರನ್ನು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಒಂದು ಪದಾರ್ಥದ ಬೆರೆ ಅಲ್ಲಿ ಜಾಸ್ತಿಯಾದರೆ, ಅದನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಸಬ್‌ಸಿಡ್‌ಯಸ್ ಮಾಡುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಇಂಟರ್‌ಪ್ರೈಸ್ ಬೆಳೆಯಬೇಕು ಎಂಬ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ರೈತ ಅಷ್ಟು ಬೆಳೆಯದೆ ಹೋದರೆ, ಅದರ ಕಾಸನ್ನು ಕೊಡುವ ಒಂದು ದೋರಣೆ ಅಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಅದನ್ನು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟ.

ಇದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟಕರವಾದ ಸಂಗತಿ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚನ್ನ ಬಸಪ್ಪನವರು ಸ್ವಂತವಾಗಿ ಬೇಸಾಯ ಮಾಡತಕ್ಕವ್ಯಕ್ತಿಗಳು. ಅವರು ವ್ಯವಸಾಯದ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ನಮ್ಮ ಬಡ್ಡಿಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 30 ರಷ್ಟು ಹಣ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಸಂಬಳಸಾರಿಗೆಗೆ ವಿಯೋಗವಾಗುತ್ತದೆ; ವ್ಯವಸಾಯದ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ಅನಾಹುತವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳತಕ್ಕದ್ದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ 92 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಭೂಮಿ ಏನಿದೆ ಇದು ಪ್ರಕೃತಿಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿ ಮಾಡಿದೆ. ಹಿಗ್ಗಿರುವಾಗ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಸುಮಾರು 14-15 ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಆಗಿಂದಾಗ್ಯೆ ಕ್ಷಾಮಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗುತ್ತಾ ಇವೆ. ಇದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟಕರವಾದ ಸಂಗತಿ. ಇದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಮರೆಯಬಾರದು. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಎಡರು ತೊಡರುಗಳು ಇವೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ರಾಜ್ಯದ ಆಡಳಿತ ಸೂತ್ರವನ್ನು ಹಿಡಿದಿರತಕ್ಕವರು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಸೂಕ್ತ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ವ್ಯವಸಾಯ ಇರಾಖೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೆಚ್ಚು ಗಮನಕೊಟ್ಟು ಇದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ಮೀಸಲಾಗಿಸಬೇಕು. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಬರತಕ್ಕ ಹಣ ಏನಿದೆ ಆ ಹಣವನ್ನು ವ್ಯವಸಾಯದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ, ಮೈನರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಇವುಗಳಿಗೆ ಮೀಸಲಾಗಿಟ್ಟು ವ್ಯವಸಾಯದ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಮಾನ್ಯ ವ್ಯವಸಾಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್ ಅವರು ಸ್ವಂತ ಅನುಭವದಿಂದ ಅನೇಕ ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕಾಗ್ಗೆ ನಾನು ಅವರಿಗೆ ಅಭಾರಿಯಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಈಗ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ರೈತರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕಂಥ ಪಾಲಿಸಿ ಪ್ರೋಗ್ರಾಂ ಬಗ್ಗೆ ನನ್ನ ವೈಯುಕ್ತಿಕವಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳು, ಮಲ್ಟಿರೋಜರುಗಳು, ಪಂಪುಸೆಟ್ಟುಗಳು ಯಾವುದೇ ಸಹಾಯವನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಕೊಡುವುದು, 7, 8, 10 ಎಕರೆ ಜಮೀನನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರತಕ್ಕ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಹಿಡುವಳಿದಾರರಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ದೊರೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಘಟಾಘೋಷವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ತಮ್ಮ ನೀತಿಯನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸದಿದ್ದರೆ ಸರ್ಕಾರ ರೈತರಿಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕಂಥ ಸಹಾಯ ಸೌಭಾಗ್ಯಗಳು ಕೆಲವೇ ಜನಗಳಿಗೆ ಮೀಸಲಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಕಡೆ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನವನ್ನು ನಾನು ಸೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಕಮ್ಯುನಿಟಿ ವೆರ್ ತೋಡಿಸತಕ್ಕ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಹಿಡುವಳಿದಾರರಿಗೆ, ಎಂದರೆ 2-3 ಎಕರೆ, 1 ಎಕರೆ, ಅರ್ಧ ಎಕರೆ ಜಮೀನು ಇರತಕ್ಕಂಥ ರೈತರಿಗೆ ಬಾವಿಯನ್ನು ತೆಗೆಯತಕ್ಕಂಥ ಶಕ್ತಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇಡೀ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾಸ್ಟರ್ ಪ್ಲಾನ್ ತಯಾರುಮಾಡಿ ಸಣ್ಣ ಹಿಡುವಳಿದಾರರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಕಮ್ಯುನಿಟಿ ವೆರ್‌ಗಳನ್ನು ತೋಡಿಸತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಸೂಕ್ತ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಹಿಡುವಳಿದಾರರಿಗೆ ಆಗತಕ್ಕಂಥ ಅನುಕೂಲ ಬಹಳ ಇದೆ.

ಪಂಪುಸೆಟ್ಟುಗಳಿಗೆ 10 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಅಡ್ವೀಷನ್‌ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್‌ನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹಾಕುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಪ್ರಪೋಜರ್ ಇದೆ. ಇದು ರೈತರಿಗೆ ಕಷ್ಟಕರವಾದದ್ದು, ಇದು ಸರಿಯಾದ್ದಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಏತಕ್ಕಂದರೆ ಪಂಪುಸೆಟ್ಟುಗಳಿಂದ ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ರೈತರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕೆ 10 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಅಡ್ವೀಷನ್‌ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್‌ ಹಾಕತಕ್ಕದ್ದು

ಸರಿಯಾದ್ದಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ಉತ್ತೇಜನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಂತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೈಬಿಡಬೇಕು, ಇದು ರೈತರಿಗೆ ಉತ್ತೇಜನವನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕಂಥ ಧಾಖೆಯಲ್ಲ ಇಲ್ಲ. ಇದು ತೀರ ಬಂಡಾಯ ಎಂದು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಫರ್ಷರೈಜರ್ಸ್ ರೇಟು 1960ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಏನಿತ್ತು ಅದರ ಎರಡು ಪಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗರಾರದು. ಇದರಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಜಿನಲ್ ಪಾರ್ಟಿಟ್ ಬಹಳ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಫರ್ಷರೈಜರ್ ಬೆರೆ ತುಂಬಾ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ರೈತರಿಗೆ ಮಾರಾಟಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಬಹಳ ಹಂತಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನಾನಾ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಟನ್ಗೆ 90-95 ರೂ. ರಾಭಾಂಶವನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ವೆಚ್ಚಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಎಂಬುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಆರೋಪಿಸಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ಫರ್ಷರೈಜರಿಗೆ ಸಬ್ಸಿಡಿ ಕೊಟ್ಟು ಸ್ವಲ್ಪ ಕಡಿಮೆ ದರದಲ್ಲಿ ರೈತರಿಗೆ ಅದು ದೊರೆಯುವಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇದರಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹೊರಬೀಳುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಪರಿಶೀಲನೆಮಾಡಿ ಫರ್ಷರೈಜರ್ ಮಾರಾಟದಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಏರುಪೇರು, ಲೋಪದೋಷಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಿ ರಾಸಾಯನಿಕ ಗೊಬ್ಬರ ರೈತರಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಡಿಮೆ ದರದಲ್ಲಿ ಸುಲಭವಾಗಿ ದೊರೆಯುವಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಸರ್ಕಾರದವರನ್ನು ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚನ್ನ ಬಸಪ್ಪನವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ವ್ಯವಸಾಯ ಕೈಗಾರಿಕೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಪ್ರೈಡ್ ಸ್ಟೆಕ್ಟರ್‌ನ್ನು ಹಿಡಿತದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಆರೋಪಿಸಿ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಈಗ ಹೈಬ್ರಿಡ್ ಮೇಜ್ ಮುನುಕಿನ ಜೋಳವನ್ನು ರೈತರು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಅದರ ಅದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ಬೆರೆ ಇವೊತ್ತು ಸಿಕ್ಕುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಇವೊತ್ತು ಒಂದು ಕ್ವಿಂಟಾಲ್‌ಗೆ 45-50 ರೂಪಾಯಿಗಳ ಬೆರೆ ಇದೆ. ರೈತರಿಗೆ ರಾಭದಾಯಕವಾದ ಬೆರೆಯನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕಂತ ನನ್ನ ವೇಶ ಇಲ್ಲ. ರೈತರಿಗೆ ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಬೆರೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ಸ್ಪರ್ಚ್ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡುವ ಕೈಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ತೆರೆಯತಕ್ಕ ಆರೋಪಿಸಿಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಆಗತಕ್ಕಂಥ ಕೈಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಅದಷ್ಟೆ ಜಾಗೃತ ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇವೊತ್ತು ಜೋಳ, ಹೈಬ್ರಿಡ್ ಮೇಜ್ ಇವುಗಳನ್ನು ಹಾಸನ ಕೋರಾರ ಮುಂತಾದ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಹೈಪೋಟಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ, ಇದನ್ನು ಬೇರೆ ದೇಶಗಳಿಗೆ ಎಕ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟ್ ಮಾಡತಕ್ಕ ವಿಷಯವು ಸ್ವಲ್ಪ ಗೊಂದಲವಿದೆಯೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಹೈಬ್ರಿಡ್ ಮೇಜ್‌ಗೆ ದೊರೆಯಬೇಕಾಗಿರತಕ್ಕಂತ ರೇಟು ಸರಿಯಾಗಿ ದೊರೆಯುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಆಪಾದನೆ ಇದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದರ ಎಕ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟ್ ಪಾಲಿಸಿಯನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿದರೆ ಕೆಲವು ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಬಗೆಹರಿಯಬಹುದು ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ.

ಈಗ ಹಾಸನದಲ್ಲಿರುವ ಕೋಲ್ಡ್ ಸ್ಟೋರೇಜ್ ದಾಸಾನು ಗೃಹದ ಕೃಪಾಸಿಟಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಡಿಮೆ ಇದೆ. ಅದು ಸಾಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಅದರ ಅಗತ್ಯತೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಆ ಕೋಲ್ಡ್ ಸ್ಟೋರೇಜ್ ಗೃಹದ ಕೃಪಾಸಿಟಿಯನ್ನು 20 ಸಾವಿರ ಟನ್‌ಗೆ ಏರಿಸಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ಆಗತಕ್ಕಂಥ ಅನಾಹುತವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ.

ಸಾಯಿಲ್ ಟೆಸ್ಟಿಂಗ್ ರ್ಯಾಬೋರೇಟರಿಯನ್ನು ಪ್ರತಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇವೊತ್ತು ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರಲ್ ನಿಂಜಿನಿಯರುಗಳು ತೃಪ್ತಿ ಕರವಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಹಾಸನದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಇಂಜಿನಿಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ಆ ಸರ್ವಿಡಿಜನ್‌ನಲ್ಲಿ ಅವರ ಕೆಲಸ ಏನು ಎಂದರೆ ಒಂದು ಬುಲ್ಮೋಜರ್ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅದನ್ನು ಬೇಕಾದವರಿಗೆ ಸಪ್ಲೈ ಮಾಡುವುದು. ಒಂದು ಬುಲ್ಮೋಜರನ್ನು ಆ ಡಿವಿಜನ್‌ನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ರೈತರಿಗೆ ಸಪ್ಲೈ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಇಂಜಿನಿಯರ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆಯೇ ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರಲ್ ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳಿಗೆ ಬುಲ್ಮೋಜರುಗಳನ್ನು, ಬೋರರ್‌ವರ್ ಮೆಷಿನ್‌ಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿ, ಅವರಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಮೇಟ್ರೀಯರ್ಸ್ ಒದಗಿಸಿ ಅವರಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ ಬುಲ್ಮೋಜರುಗಳು ಮತ್ತು ಬೋರರ್‌ ಮೆಷಿನ್‌ಗಳಿಂದ ಏನು ಗುರಿಯನ್ನು ಸಾಧನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಉದ್ದೇಶ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದೆಯೋ ಅದನ್ನು ಸಾಧನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಡೈರೆಕ್ಟರು ಇದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಕಳೆದ 10 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಅವರನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೂಡಿ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ತಮ್ಮ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಅಸಮರ್ಥರಾಗಿದ್ದಾರೆಂದು.

(ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ)

11-30 A.M.

ಇನ್ನು ಏರಿಯೂ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಸ್ಕೀಮನ್ನು ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಚನ್ನರಾಯ ಪಟ್ಟಣ, ಅರಸೀಕೆರೆ, ಹೊಳೇನರಸೀಪುರ, ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹಳೇಬೀಡು ಒಂದು ಹೋಬಳಿ—ಹೀಗೆ ನಾಲ್ಕೂವರೆ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳು ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗಲೂ ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗುತ್ತವೆ. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ದುರ್ದೈವವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಇವತ್ತು ಚಿತ್ರದುರ್ಗ, ಕೋಲಾರ, ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿನ ಆಗ್ರಿಕಲ್‌ಚರಲ್ ರೀಫೈನಾನ್ಸಿಂಗ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಮೂಲಕ ಹೊಸ ಸ್ಕೀಮುಗಳನ್ನು ಇಂಪ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಮಾಡುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲಿನ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಕಡೆಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಗಮನಹರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದುವರೆಗೆ ಈ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಆಗಿರುವ ಅನಾಹುತಗಳನ್ನು ಕಳೆದ ರೈತಾಭಾರ್ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ನೋಡಿದರೆ, ಈಗ ಕ್ಷಾಮಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗುತ್ತಿರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಏರಿಯಾ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಸ್ಕೀಮನ್ನು ಇಂಪ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಸಕ್ಕರೆ ಮತ್ತು ವನ್ನು ಕೂಡಲೇ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಅಂದರೆ, ಡಿವಿಷನಲ್ ಕಮಿಷನರು ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಕಮಿಷನರ್ ಅವರು ಈ ಏರಿಯಾ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಸ್ಕೀಮನ್ನು ಮುಂದಿನ ವರ್ಷ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಬಗ್ಗೆ ಆಮಿಂದ ವರದಿಯೂ ಬಂದಿದೆ. ನಾನು ಮೊದಲೇ ತಿಳಿಸಿದಂತೆ ಈ ವ್ಯವಸಾಯದ ಪಾಲಿಸಿ, ಪ್ರೋಗ್ರಾಂ, ಪ್ಲಾನಿಂಗ್ ಏನಿದೆಯೋ ಅದನ್ನು ಜಾಗೃತಿಯಾಗಿ ಇಂಪ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಮಾಡಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ನಮಗೆ ಇರತಕ್ಕ ಸಂದಿಗ್ಧ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಸೇಕಡ 92 ರಷ್ಟು ಜನ ಭೂಸ್ವಾಮ್ಯವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು ನೇಚರ್ ಮೇಲೆ ಡಿಪೆಂಡೆ ಆಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದಕ್ಕಾಗಿ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ನೀತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಬಡ ರೈತರಿಗೆ ಈ ಸ್ಕೀಮಿನಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಅನುಕೂಲವಾಗಲು ತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೂಡಲೇ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಡಿ. ಎಸ್. ನಾಡಕರ್ಣಿ (ಅಂಕೋಲ).—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಡಿಮಾಂಡ್ ನಂ. 20 ರಲ್ಲಿ ಆಗ್ರಿಕಲ್‌ಚರಲ್ ಸಲುವಾಗಿ 11 ಕೋಟಿ 24 ಲಕ್ಷ 39 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಖಾನುಗಾರಿಕೆ ವ್ಯವಸಾಯದ ಬಗ್ಗೆ ಕೇವಲ 90 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಒಂದು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೂ ಸಹ ಈ ಖಾತೆಗೆ ಅಷ್ಟು ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಹೊರಲಕ್ಕೆ ಸಾಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಮೊತ್ತದಲ್ಲಿ ಈ ಖಾತೆಗೆ ಬರ್ಚುಮಾಡುವುದು ಕೇವಲ 90 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಮಾತ್ರ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ 200 ಮೈಲಿಗಳಷ್ಟು ಕಿನಾರ್ ಇದೆ. ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಇನ್‌ಫ್ರಾಸ್ಟ್ರಕ್ಚರ್ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗುವ ಸ್ಕೋಪ್ ಇದೆ. ಬಹಳ ಉದ್ದವಾದ ಖಾನುಗಳು ಸಿಗುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ನಮಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಹಣ 94 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಮಾತ್ರ. ಇದರಲ್ಲಿ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಬರ್ಚು ಮತ್ತು ತುಂಗಭದ್ರಾದಲ್ಲಿ ಒಂದು ನೈಲಾನ್‌ನೆಟ್ ಸೆಂಟರ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ 50 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಉಳಿದುದು ಮಾತ್ರ ಖಾನಿನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಬಹಳ ದುಃಖದ ಪ್ರಸಂಗ ಬರುತ್ತದೆ. 94 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಬರ್ಚುಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟು ಖಾನಿನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯಾಗಲಾರದು. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ 200 ಮೈಲಿಗಳಷ್ಟು ಕಾರಾವಳಿ ಇದೆ. ನಮ್ಮ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ 100 ಮೈಲಿ ಕರಾವಳಿ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 150 ಖಾನು ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡತಕ್ಕ ಹಳ್ಳಿಗಳಿವೆ. ಅಲ್ಲಿ 40 ಸಾವಿರ ಖಾನುಗಾರಿಕೆ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಇದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಉಪಕರಣವು ಮಾಡುವವರು ಅಂದರೆ ಖಾನುಗಳನ್ನು ಒಣಗಿಸಿ ರಂಪಣಿ ಮಾಡುವವರು ಸೇರಿದರೆ ಒಟ್ಟು 60 ಸಾವಿರ ಜನ ಸಂಖ್ಯೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಖಾನಿಗಾಗಿ ನಮ್ಮ ಕೆಲಸಗಾರರನ್ನು ಕೂಡಿಸಿದರೆ, ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ನೋಡುವುದಾದರೆ, ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಕೆಲಮಟ್ಟಿಗೆ 1956ರಿಂದ ಲೆಕ್ಕ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ನಾವು ವಿಚಾರಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋದರೂ ಒಟ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆ 7 ಲಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಜನರಾದರೂ ಈ ವ್ಯವಸಾಯವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಖಾನು ಪೌಷ್ಟಿಕವಾದ ಆಹಾರ. ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಖಾನನ್ನು ತಿನ್ನುವುದರಿಂದ, ಅಲ್ಪಯುಷರನ್ನು ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆ ಜನರು ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಖಾನು ಬಹು ಮುಖ್ಯವಾದ ಆಹಾರ. ಅಲ್ಲಿ ಹಾಲು ಕಡಿಮೆ. ನಮಗೆ ಹಾಲು ಅಷ್ಟಾಗಿ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ. ಒಬ್ಬ ಕವಿ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಅದು ಈ ರೀತಿ ಇದೆ. ಕುಟ್ಟಿಗೆ ಅಕ್ಕಿ ಖಾನಿನ ಪಳೆ, ಕಾರವಾರ ಜನಕಲ್ಯಾಣ, ಈ ತರದೊಳಾ ಸ್ವರ್ಗದ ಮೇಲೂ ದೇವತೆಗಳಿಗಿಲ್ಲ, ಇದರ ಮಹತ್ವ ಹೇಳಿದರೆ ಆಯಿತು. ಆದರೆ ಅರ್ಧ ಏನೆಂದರೆ, ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜನರಿಗೆ ಖಾನಿನ ವ್ಯವಸಾಯ ಮಹತ್ವದ್ದು ಇದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಖಾನು ವ್ಯವಸಾಯ

ಮಾಡುವವರೇ ಹೆಚ್ಚು. ಇದಕ್ಕೆ ಬಂದರು ಸೌಕರ್ಯ ಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಸುಟ್ಟಿಗೆ ಏನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಅಂದರೆ ಅದನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಬಹಳ ದುಃಖವಾಗುತ್ತದೆ. I can say it is too slow and miserable ಇದು 1956 ರಿಂದ ಹೀಗೆಯೇ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಯಾವ ಕೆಲಸವೂ ಪೂರ್ಣವಾಗಿಲ್ಲ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಇಲ್ಲ. ಹಣದ ಕೊರತೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಪ್ಲಾನ್ ಮತ್ತು ಎಕ್ಸಿಮೇಟ್ ಇಲ್ಲ. ಈಗ ಪ್ಲಾನ್ ಮತ್ತು ಎಕ್ಸಿಮೇಟ್ ಅದರ ಅದನ್ನು ಪುನಃ ರಿವೈಸ್ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ವಗೈರೆ ವಗೈರೆ ನೆವ ಹೂಡಿ ಇದನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ದೂಡುವ ಹಾಗೆ ಇದೆ. ಅಲ್ಲ ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಬೇಕು. ರೈಲು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೂ ಸಹ ಇಲ್ಲ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಮೀನನ್ನು ಹಿಡಿದು ಅದನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಲ್ಲ, ಧಾರವಾಡ ಮತ್ತು ಬೆಳಗಾಂ ಮುಂತಾದ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಅನುಕೂಲತೆಗಳಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಬರೀ ಒಂದು ಮೋಟಾರ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ತುಟ್ಟ ಆಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ರೈಲ್ವೆ ವಾಗಳು ಇದ್ದರೆ ಸುಲಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಮದ್ರಾಸ್‌ನಿಂದ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಅದನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ಕಳುಹಿಸುವುದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಮಂಗಳೂರಿನಿಂದ ಇಲ್ಲಿಗೆ ತರುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಲ್ಲ. ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ವ್ಯವಸಾಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ರೈಲ್ವೆ ಪ್ರಗತಿ ನೂರು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಹಾಗೆಯೇ ಇದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಬಹಳವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಕಾರವಾರ ಬಂದರಿನ ಉದ್ಘಾಟನೆ ಮಾಡಲು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು, ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಬಂದರು ಖಾತೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೋದಾಗ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬೇಸತ್ತು ಜನರು ಏನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದರೆ, ಅದು ಹೀಗಿದೆ ಆರಂಭವಾಯ್ತು, ಬಂದರಿನ ನಿರ್ಮಾಣ. ಮುಗಿಸಲಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವುದು ಶತಮಾನ. ಆ ತನಕ ಬಂದುಬಿಡುವುದು ರೈಲುಗಾಡಿ, ಈ ಮಾತು ಸುಳ್ಳಲ್ಲ, ತುಸು ಕಾದು ನೋಡಿ, ಇನ್ನು ಕಾರವಾರ ರೈಲು ಬರುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಜನ ಬೇಜಾರು ಬಿದ್ದು ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅರಬ್ಬಿಲ ಘಟ್ಟ ಇಳಿದಿರ ಬಿಡು ಬಿಡಿ, ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪುಡಾರಿಗಳು ಹಂಚಿದರು ತಿಂಡಿ, ಕಾರವಾರಕ್ಕೆ ಬಂದು ಮುಟ್ಟುವುದು ನಾಳೆ ಎಲ್ಲರೂ ಜೋರಾಗಿ ತಟ್ಟಿ ಚಪ್ಪಾಳೆ. ಈ ತರಹದಲ್ಲಿ ದುಃಖದಾಯಕವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದರು ಹಾಗೂ ರೈಲ್ವೆ ಪ್ರಗತಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ.

ಇನ್ನು ಮೀನುಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಅಧುನಿಕವಾಗಿ ಮೀನಿನ ವ್ಯವಸಾಯ ನಡೆಸಬೇಕಾದರೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಬೇಕು. Modern technical education in Fisheries is most important. ಇಂಟರ್‌ಮೀಡಿಯೇಟ್ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೊಸದಾಗಿ ಹೋಜನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿ. ಅದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಗತಿ ಪಡೆದು ಮೀನಿನ ಉತ್ಪನ್ನವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಬೇಕು. ಇದಕ್ಕೆ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಸುಧಾರಿಸುವವರು ಬೇಕಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ, ಫಿಷರಿಸ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಮಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಹುಡುಗರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಲಕ್ಷ್ಯ ಕೊಡಬೇಕು. ಅವರಿಗೆ ಸೌಕರ ಕೊಡುವ ಆಶ್ವಾಸನೆ ಕೊಡಬಾರದು ಎಂಬುದಾಗಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕು. ಯಾವ ಪ್ರಕಾರ ತುಂಗೆಭದ್ರಾ ಡ್ಯಾಂ ಸ್ಕೀಂ ಉಂಟೋ ಆ ರೀತಿ ಈ ಸ್ಕೀಂ ಆಗಿದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಎರಡು ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನೂ ಕೊಡುವ ಹಾಗೆ ನೋಡಬೇಕು. ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ನಮ್ಮ ಜನ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಈ ರೀತಿ ಇದೆ. 'ಇದ ನೋಡು, ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್, ಡಿಗ್ರಿ ಪಡೆದವರಲ್ಲಿ ಬಹಳ ನಾಜೂಕು, ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ಇವರ ಕುರ್ಚಿಗಳು ಭದ್ರ, ಇವರ ಮುಖ ನೋಡಿದಲ್ಲಿ, ಭೀಕರ ಸಮುದ್ರ.' ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಅಸ್ತಿ ಇರುವವರಿಗೆ ಮತ್ತು ಸೌಕರ ಹುಡುಕುವವರಿಗೆ ಆ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯಾಗದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

[MR. DEPUTY SPEAKER in the Chair]

ಇನ್ನು ರೆಗ್ಯುಲೇಟಿಡ್ ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಕಮಿಟಿ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮೀನು ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡುವವರಿಗೆ ಐದು ಲಕ್ಷ ಮತ್ತು ಹತ್ತು ಲಕ್ಷ ಎಂದು ಹಣ ಕೊಡಲು ಅವರಿಗೆ ಸೌಕರ್ಯ ಇಲ್ಲ. ಇವರು ಒಳ ಮೀನುಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುವಾಗ ಒಂದೋ ಎರಡೋ ಸಾವಿರ ಹಣ ಬರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಒಣ ಮೀನನ್ನು ದಾಸಾನು ಇಡಲು ಸರಿಯಾದ ಗೋಡಾನುಗಳು ಇಲ್ಲ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಕೆಲವರು ಒಂದು ರೀತಿಯಾದ ಕಟ್ಟಿ ವಾಸನೆ ಬರುತ್ತೆ ಎಂತಲೂ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಮೀನುಗಳಲ್ಲಿ 'ಸ್ಟ್ಯೂರೇ' ಮೀನುಗಳು ಎಂದು ಇರುತ್ತವೆ. ಇದನ್ನು ಎಕ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಫಾರ್ಮ್ ಎಕ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟ್ ಕೂಡ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಅವರಿಗೂ ಮುಂತಾದ

(ಶ್ರೀ ಡಿ. ಎಸ್. ನಾಡಕರ್ಣಿ)

ದೇಶಗಳಿಗೆ ಇದನ್ನು ಕಳುಹಿಸುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ನುಮಾರು ಎರಡು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು 'ಸ್ಟುರ್ಟ್' ಮೀನುಗಳನ್ನು ಎಕ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇಷ್ಟು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೂ ಸರಕಾರದವರು ಇವರಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಸರಕಾರದ ಕಣ್ಣು ಕೂಡ ತೆರೆಯಲಿಲ್ಲ. ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಮೀನುಗಳು ಹೊರಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರೂ ಮೀನುಗಳನ್ನು ಒಣಗಿಸಿದಲು ಹಾಗೂ ದಾಸ್ತಾನು ಮಾಡಲು ಸರಿಯಾದ ಕಟ್ಟಡಗಳಿಲ್ಲ, ಹಾಗೆ ಇಲ್ಲ. ಹೆಸರಿ ಮೀನುಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದರೆ ಅವನ್ನು ಇಡಲು ಕೋಲ್ಡ್ ಸ್ಟೋರ್‌ರೇಜು ಪ್ರಾಂಟು ಹಾಗೂ ರೆಫ್ರಿಜರೇಟರುಗಳು ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಒಣ ಮೀನುಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ದಾಸ್ತಾನು ಮಾಡಿ ಅದನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಲು ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದವರೊಡನೆ ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡಿ ಹೊರದೇಶಗಳಿಗೆ ಕಳುಹಿಸುವ ವಿರ್ವಾಡು ಮಾಡಬೇಕು. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಸರಕಾರದಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಪದ್ಧತಿ ಇದೆ. ಅಲ್ಲ ರತ್ನಗಿರಿ ಎಂಬಲ್ಲಿ ಮೀನುಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ಒಣಗಿಸಿ ಒಂದು ರೀತಿಯಾಗಿ ಹದ ಮಾಡಿ ಪ್ಯಾಕು ಮಾಡಲು ದಾಸ್ತಾನು ಮಳಿಗೆಗಳಿವೆ ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದವರ ಸಹಾಯದಿಂದ ಪರದೇಶಗಳಿಗೆ ಇಂತಹ ಮೀನುಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿ ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದೇ ರೀತಿ ನಮ್ಮ ಸರಕಾರದವರು ಮೀನುಗಾರರಿಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದ ಮೂಲಕ ಸಹಾಯ ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲ ಹೆಸರಿ ಮೀನುಗಳ ವಿಚಾರವಲ್ಲ. ಕೆಲವರೇನೋ ಉಪ್ಪುಹಾಕಿ ಮೀನುಗಳನ್ನು ಒಣಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಒಣಗಿಸಿದ ಮೀನಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳು ಸಿಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಸರಕಾರ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ಈಗ ಮೀನಿನ ವ್ಯಾಪಾರ ಹೇಗೆ ಆಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದರೆ ಎಲ್ಲೋ ಕೆಲವು ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರ ಹಾಗೂ ದಳಗಳಿಗಳ ಮೂಲಕ ಹಾಗೂ ಮೀನು ಹಿಡಿಯುವವರ ಮೂಲಕ ನಮ್ಮ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಮೀನುಗಾರರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಹಳ ಶೋಚನೀಯವಾಗಿದೆ. ಮೀನುಗಾರರಿಗೆ ಒಂದು ಹೊತ್ತು ಊಟ ಮಾಡಲು ಸಾಕಷ್ಟು ಉತ್ಪತ್ತಿ ಇಲ್ಲ. ಅದರಲ್ಲೂ ಮಳೆ ಗಾಲದಲ್ಲಿ ಇವರಿಗೆ ಒಂದು ಊಟ ಕೂಡ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಜನ ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಸುಮಾರು 40 ಸಾವಿರದಷ್ಟು ಇದ್ದಾರೆ. ಇವರ ಜೀವನವನ್ನು ಉತ್ತಮ ಮಾಡಲು ಸಾಕಷ್ಟು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸರಕಾರ ಮಾಡಬೇಕು. ಮೀನುಗಾರರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಒಳ್ಳೆಯ ದೋಣಿಗಳನ್ನು ಕೊಡಿಸಿಕೊಡಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಅರಣ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಇಲ್ಲಿರುವುದರಿಂದ ಅವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ಒಂದು ವಿಚಾರ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹಿಂದೆ ನಮ್ಮ ಅಜ್ಜ ಮುತ್ತಜ್ಜನವರ ಕಾಲದಿಂದ ಮೀನು ಹಿಡಿಯುವವರು ದೋಣಿಗಾಗಿ ಮರ ಬೇಕಾದಾಗ ಕಾಡಿಗೆ ಹೋಗಿ ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕದಾಗಿರುವಾಗ ಮರಗಳನ್ನು ಕಡಿದುಕೊಂಡು ಬಂದು ಒಳ್ಳೆ ದೋಣಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಈಗ ಇಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇಲ್ಲ. ಇರುವ ಕಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಾಪಟ್ಟಿ ಮರಗಳನ್ನು ಕಡಿಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲಿರುವ ರೇಂಜು ಫಾರನ್ನು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಅವಕಾಶ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹೆಬ್ಬಲಸು ಮರ ಸಿಕ್ಕಿದರೆ ದೋಣಿ ಮಾಡಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಮರಗಳನ್ನು ಕಾಡಿನಿಂದ ಕೊಡಿಸಿ ಕೊಟ್ಟು ಒಳ್ಳೆಯ ದೋಣಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಮೀನು ಹಿಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಮೀನುಗಳ ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಕೂಡ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ಮೀನುಗಾರ ಸೌಕರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಏನೇನು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹಾಗೂ ಅರಣ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಬಿಚಿತವಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಹೇಳಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಮೀನು ಹಿಡಿಯುವ ಜನರು ಮರದಿಂದ ಸುಮಾರು ನಾಲ್ಕು ಸಾವಿರ ಗಾಳಗಳು ಎಂಪು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಇದರ ಮೂಲಕ ಮೀನುಗಳನ್ನು ಹಿಡಿಯುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಮೀನುಗಳನ್ನು ಹಿಡಿಯಬಹುದು. ಇದರಿಂದ ಕೆಲವರು ಇಲ್ಲಿ ಜೀವನ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ಇಂತಹವರಿಗೆ ಯಂತ್ರಚಾಲಿತ ದೋಣಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರೆ ಡೀಪ್ ಸೀ ಫಿಷಿಂಗ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗೇನೋ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಕಾಲೇಜು ಎಂದು ಮಾಡಿ ಇದರ ಮೂಲಕ ಮೀನುಗಾರಿಕೆಯ ಕನಬನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಡಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಎಷ್ಟು ಜನ ಬರುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವುದು ಒಂದು ರೀತಿಯ ಅನಿಶ್ಚಯಿತೆಯ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಮೀನು ಹಿಡಿಯುವವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾದ ಯಂತ್ರಚಾಲಿತ ನಾವೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಿಕೊಟ್ಟರೆ ಬಹು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ಮೀನು ಹಿಡಿಯುವವರಿಗೆ ಬಹಳ ತ್ಯಾಸಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇವರಿಗೆ ಅರಣ್ಯಗಳಿಂದ ಒಳ್ಳೆ ಮರಗಳನ್ನು ಕೊಡಿಸಿ ದೋಣಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ಈಗ ಇರುವ ಕಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ರೆಂಕೋ ಕಂಪನಿಯವರಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದ ಇವರು ಸಿಕ್ಕಾ ಪಟ್ಟಿ ಮರಗಳನ್ನು ಕಡಿದು ಕಾಡುಗಳನ್ನು ಹಾಳು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಕೂಡಲೇ

ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಮೀನುಗಾರರಿಗೆ ಯಂತ್ರಜಾಲತ ನಾವೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಿ ಕೊಡಬೇಕು. ನಾವು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಎಷ್ಟು ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡರೂ ಅದಕ್ಕೆ ಮನ್ನಣೆಯೇ ಸಿಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಐದು ಮೈಲಿಗಳಷ್ಟು ದೂರ ಹೋಗಿ ಮೀನುಗಳನ್ನು ಹಿಡಿಯಬೇಕಾದರೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಯಂತ್ರ ಜಾಲತ ದೋಣಿಗಳು ಅಗತ್ಯವಾಗಿ ಬೇಕೇ ಬೇಕು. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಸುಮ್ಮನೆ ನಮ್ಮ ಮೀನುಗಾರರನ್ನು ಎಕ್ಸ್‌ಪಾಯಿಟ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಡಾಲರ್ ಅರ್ಸಿಂಗ್ ಉದ್ಯಮ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರೂ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಗಮನ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಸರಕಾರ ಸುಮಾರು 25-30 ಮೈಲಿಗಳ ದೂರ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಮೀನು ಹಿಡಿಯಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಡೀಪ್ ಸೀ ಫಿಷಿಂಗಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಸರಕಾರದಲ್ಲಿ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲೂ ಮೀನುಗಾರರೇ ಜಾಸ್ತಿ ಇರುವುದರಿಂದ ಇವರ ಬಗ್ಗೆ ಸರಿಯಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಒಳ್ಳೆಯ ದೋಣಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕನೇ ಯೋಜನೆಯೊಳಗೆ ಕೆಲವು ಯೋಜನೆ ಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು. ಸುಮಾರು 2.81 ಕೋಟಿಯವರೆಗೆ ಬಡ್ಡೆಟ್ಟಿ ನಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಇದರಲ್ಲಿ ಆರು ಯೋಜನೆಗಳು ಸೇರಿವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇದರೊಳಗೆ ಕಾರವಾರವೂ ಬರುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಇಂಡೋ ನಾರ್ವೇಜಿಯನ್ ಯೋಜನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಗೇ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಯೇ ಎನಾ ನಮ್ಮ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ರೀತಿಯಾದ ಪ್ರೋಗ್ರಾಂ ಹಾಕಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲೇ ಕ್ಯಾಪ್ ಪ್ರೋಗ್ರಾಂ ಹಾಗೂ ಕೋಲ್ಡ್ ಸ್ಟೋರೆಜು ಪ್ಲಾಂಟ್‌ಗಳು ಇತ್ಯಾದಿಗಳು ಸಿಗುತ್ತಿವೆ ಮತ್ತು ಇದಕ್ಕೆ ಎರಾನ್ ಪ್ರಾನ್ಸುಗಳೂ ಉಂಟು. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಸಹಾಯವನ್ನು ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ಕೊಡುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಸುಣ್ಣ, ಒಂದು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬೆಣ್ಣೆ ಎನ್ನುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ನಮ್ಮ ಬಗ್ಗೆ ಎಷ್ಟು ಹೇಳಿದರೂ ಕೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀ ಭಾಸ್ಕರ ಶೆಟ್ಟಿಯವರು ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬಗ್ಗೆ ತಮ್ಮಗಳೆನಾದರೂ ಬೇಕಾದರೆ ಮಂತ್ರಿಗಳೊಡನೆ ಹೋಗಿ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿ ಎಲ್ಲ ಕೆಲಸಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ರೀತಿಯಾದ ಉದಾಸೀನಭಾವ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ನಾನು ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಯಾರೊಡನೆಯೂ ಜಗಳ ಮಾಡಲಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸರಕಾರದಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಬೆಳೆಯುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಮೀನು ಗಾರರಿಗೆ ಬಹಳ ಅನ್ಯಾಯವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇವರನ್ನು ಸುಧಾರಣೆ ಮಾಡಲಕ್ಕೆ ಸರಕಾರ ಯಾವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನೂ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ನಾನು ಯಾವ ರೀತಿ ಸುಧಾರಣೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ವಿವರಗಳೊಂದಿಗೆ ಒಂದು ಪತ್ರವನ್ನು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಕಡೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಇನ್ನೂರು ಮೈಲಿಗಳಷ್ಟು ದೂರ ಕರಾವಳಿ ಪ್ರದೇಶವಿರುತ್ತದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಇಲ್ಲಿಯ ವರೆಗೆ ಸರಕಾರ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿರುವುದು ಎಷ್ಟು? ಮೀನುಗಾರರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಎಷ್ಟು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಹಾಗೂ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಎಷ್ಟು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಲು ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಜನರ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಯಾವ ಚೌಕಾತಿ ಮಾಡಿದೆ ಒಂದು ಕಮಿಟಿ ನೇಮಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ಒತ್ತಾಯಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಆ ಕಮಿಟಿಯವರ ರಿಪೋರ್ಟು ಬಂದ ನಂತರವಾದರೂ ಸರಕಾರ ಸಾಕಷ್ಟು ಪರಿಹಾರ ಮಾಡಲು ಅನುಕೂಲ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ನ್ಯಾಯವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಎನ್ನುವ ಆಶ್ವಾಸನೆಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಕೆ. ಅಮೀನ್ (ಉಡುಪಿ).—ಇಂಡೋ ನಾರ್ವೇಜಿಯನ್ ಸ್ಕ್ರೀಂ ಫಾರ್ ಫಿಷರೀಸ್ ಎಂದು ಮಾಡಿ ಸುಮಾರು ಎಂಟು ವರ್ಷಗಳಾದವು. ಆದರೆ ಇದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿನ ಮೀನುಗಾರರಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಯೋಜನ ಸಿಗುತ್ತಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಇದರ ಕಡೆಗೆ ಸರಕಾರ ನಿಗಾ ಕೊಡುತ್ತಾ ಇರುವುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಾಡಕರ್ಣಿಯವರು ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲಾದ ಕಡೆಯಿಂದ ಬಂದಿರುವುದರಿಂದ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸೂಕ್ತ ಪರಿಹಾರಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಸೂಚಿಸುವಾಗ ಅವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಎಸ್. ನಾಡಕರ್ಣಿ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ನನಗೆ ನೆನಪು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕೆ ತುಂಬಾ ಸಂತೋಷ. ಅವರೂ ಕೂಡ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಬಗ್ಗೆ ಬಹಳ ಅಭಿಮಾನವುಳ್ಳವರು ಮತ್ತು ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬಂದರು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಶ್ರಮವಹಿಸಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದವರು ಮತ್ತು ಮೀನುಗಾರಿಕೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಬಗ್ಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ಅವರು ಕೆಲವು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದ್ದಾರೆ.

(ಶ್ರೀ ಡಿ. ಎಸ್. ನಾಡಕರ್ಣಿ)

ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ, ಮತ್ತು ಅಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಮಲಗಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಅವರು ಪಗಾರ ತಿಂದರೂ ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ತಾವು 9 ಪ್ಲಾಂಟುಗಳನ್ನು ಉರ್ರಾಳ, ಮರವಂಚಿ, ಕಾಪು ಇಲ್ಲಿಗೆಲ್ಲಾ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ಮತ್ತು ಹಾಸನ ತಿವಮೊಗ್ಗಾ ಇಲ್ಲಿಗೆಲ್ಲಾ ಪ್ಲಾಂಟ್ ಕೊಡುವ ಯೋಜನೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಏನು ಇದ್ದಾರೆ ಅವರು ಮಾಡುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನಮ್ಮ ಕಾರವಾರ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಆಗದಂತೆ ಸಂಚು ನಡೆದಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳಬಾರದಾಗಿತ್ತು. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯ ರಾವ್ ಅವರೂ ರವರು ಒತ್ತಾಯಪಡಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಇಂಡೋ ನಾರ್ವೇಜಿಯನ್ ಸ್ಕೀಮಿನಲ್ಲಿ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕೆಲಸ 1962 ರಿಂದ 1969ರ ವರೆಗೆ ಮುಗಿಯಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಇದುವರೆಗೆ ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಯಾವುದನ್ನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಯಾರು ಜವಾಬ್ದಾರರು ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಅನ್ವಯವನ್ನು ಪ್ರತಿಭಟಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮತ್ತು ಇದರ ವಿಷಯವಾಗಿ ಬಹಳ ದುಃಖದಿಂದ ಮಾತನಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇನ್ನು ಮಾತನಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಕೆಲವು ಇವೆ. ಆದರೆ ಈ ವಿಷಯ ವಾಗಿ 3 ಕಟ್‌ಮೋಷನ್ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೇನೆ. ನಮ್ಮ ಕಾನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಯೆನ್ಸಿಯಲ್ಲಿ ಏನೇನು ಕೆಲಸ ಆಗಬೇಕು ಎಂದು ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಪತ್ರ ಬರೆದು ಕಳುಹಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅದನ್ನು ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಿ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. 20-25 ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಇರುವ ಬೇಡಿಕೆ ಇನ್ನೂ ಸಂಪೂರ್ಣ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಆಕಡೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಲಕ್ಷ ಕೊಟ್ಟು ಸಮರ್ಪಕ ವಾದ ಉತ್ತರ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿ, ಇಮ್ಮು ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಂ. ಜಾಲಸಟ್ಟಿ (ಭಟ್ಕರ್).—ಸ್ವಾಮಿ, ನಮ್ಮ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಫಿಷರೀಸ್ ಅಂಡ್ ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಲಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚು ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಲ್ಲಿ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಐ. ಸೋಲಮತ್ತೇಬರಪ್ಪ (ಹೊಸನಗರ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಮ್ಮ ಮುಂದಿರತಕ್ಕಂಥ ಡಿಮ್ಯಾಂಡುಗಳನ್ನು ಸ್ವಾಗತ ಮಾಡುತ್ತಾ ಈ ವ್ಯವಸಾಯದ ಇಲಾಖೆಯ ಬಗ್ಗೆ ನನ್ನ ಪ್ರಶ್ನವಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಇಡಬೇಕೆಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ.

ಮೊಟ್ಟಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಎರೋಧಪಕ್ಷದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚನ್ನ ಬಸಪ್ಪನವರು ಈ ವ್ಯವಸಾಯದ ಬಗ್ಗೆ ಬಹಳ ಸುಂದರವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಬಹಳ ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಒಂದು ವ್ಯವಸಾಯ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಅನಾರಿಯಲಿಸ್ಟಿಕ್ ಅಪ್ರೋಚ್, ಪ್ಲಾನಿಂಗ್, ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದನ್ನು ನಾನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಮತ್ತು ಸ್ವಾಗತ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ; ಮತ್ತು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಡಲು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಈ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಇಡುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕಾರ್ ಅಟೆನ್‌ಷನ್ ಮೋಷನ್ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೆ. ಅದು ಹಾಗೆಯೇ ಇದೆ. ಅದನ್ನು ಬಹಳ ದುಃಖದಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ವ್ಯವಸಾಯದ ಇಲಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಲಿ, ಉಪಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಲಿ ಅವರು ಈ ನೂಪರ್‌ಚೈಂ ಐ.ಎ.ಎಸ್. ಅಫೀಸರ್ಸ್ ತಯಾರುಮಾಡಿದಂಥ ಸ್ಟೇಟ್ ಮೆಂಟ್‌ನ್ನು ಒದಕೊಂಡು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮನನ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು. ಈ ನೂಪರ್‌ಚೈಂ ಐ.ಎ.ಎಸ್. ಅಫೀಸರ್ಸ್ ಕೊಟ್ಟಂಥ ಸ್ಟೇಟ್ ಮೆಂಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಡಲು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ವ್ಯವಸಾಯದ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಂಥ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ರಾಜ್ಯ ಮಾರಾಟ ಸಹಕಾರ ಸಂಘದ ಮೂಲಕ ಒದಗಿಸುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂಥ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳ ಪ್ರಕಾರ 1965-66 ರಲ್ಲಿ 2 ಲಕ್ಷ 79 ಸಾವಿರದ 705 ಟನ್ ಇಂಡೆಂಟ್ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದಿರತಕ್ಕಂಥ ಗೊಬ್ಬರ ಕೆಮಿಕಲ್ ಫರ್ಟಿಲೈಸರ್ಸ್ 1 ಲಕ್ಷ 12 ಸಾವಿರದ 935 ಟನ್. ಅದರಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡಿರುವುದು 1 ಲಕ್ಷ 22 ಸಾವಿರದ 946 ಟನ್. 1966-67, 1967-68 ರಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ಇಂಡೆಂಟ್ 5 ಲಕ್ಷ 56065 ಟನ್. ಅರಾಟ್ 2 ಲಕ್ಷ 94 ಸಾವಿರದ 895 ಟನ್. ಈಶೋತ್ತಿನ ದಿವಸ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಬ್ಯೂಷನ್ ಮಾಡಿದ್ದು 1 ಲಕ್ಷ 47 ಸಾವಿರದ 805 ಟನ್. 1968-69 ರಲ್ಲಿ ಅವರು ಇಂಡೆಂಟ್ ಮಾಡಿದ್ದು 5 ಲಕ್ಷದ 25 ಸಾವಿರದ 560 ಟನ್. ಬಂಡಿರುಪ ಗೊಬ್ಬರ 2 ಲಕ್ಷ 75 ಸಾವಿರದ 675 ಟನ್. ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಅಂದರೆ ಫೆಬ್ರವರಿಯವರೆಗೆ ಮಾರಾಟವಾಗಿರುವುದು 1 ಲಕ್ಷ 5019 ಟನ್. ಇಮ್ಮು ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ರಾಜ್ಯ

ಮಾರಾಟ ಸಹಕಾರ ಸಂಘ ಮತ್ತು ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಾರಾಟ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ಮೂಲಕ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿದೆ. ಸರ್ಕಾರ ಒದಗಿಸಿರತಕ್ಕಂಥ ಅಂಕಿ ಅಂಶದ ಪ್ರಕಾರ 3 ಲಕ್ಷ 48 ಸಾವಿರದ 954 ಟನ್ ಕೆಮಿಕಲ್ ಫರ್ಲೈಸರ್ಸ್ ಸ್ಟಾಕ್ ಇದೆ. ಇದರ ಬೆರೆ 23 ಕೋಟಿ 35 ಲಕ್ಷ ಹಿಲ್ಲರೆ ರೂಪಾಯಿ ಆಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರೇ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಬಡ್ತಿ 86 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಆಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಯೋಜನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಕಳೆದ 5 ವರ್ಷದಿಂದಲೂ ಲೆಕ್ಕ ನೋಡಿದರೆ ಗೊಬ್ಬರ ಸಪ್ಲೈ ಮಾಡಿರುವುದು 1 ಲಕ್ಷ 50 ಸಾವಿರ ಟನ್. ಈ ವರ್ಷ ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚು ಎಂದರೆ 1 ಲಕ್ಷ 75 ಸಾವಿರ ಟನ್ ಅಥವಾ 2 ಲಕ್ಷ ಟನ್ ಖರ್ಚಾಗಿರಬಹುದು. ಸರ್ಕಾರದ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಗೊಬ್ಬರ ಸ್ಟಾಕ್ ಇರುವುದು 3 ಲಕ್ಷ 48 ಸಾವಿರದ 954 ಟನ್ ಇದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ದುಡ್ಡಿನಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ಮಾರಾಟ ಸಹಕಾರ ಸಂಘದವರದ್ದು 3 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಇದೆ. ಅವರೂ ಕೂಡ 13½ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಬಡ್ತಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಗೊಬ್ಬರಕ್ಕಾಗಿ 96 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಬಡ್ತಿ ಮೂಲಕ ಹೋಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ಈ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಸ್ಕೋರೇಜ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ 6 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಯಷ್ಟು ಮೊಬಲಗನ್ನು ಬಾಡಿಗೆಗಾಗಿ ಕೊಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ಇವೆಲ್ಲಾ ಸೇರಿ ಒಟ್ಟಿಗೆ 1 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಲುಕ್ಕಾನು ಆಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಈ ವ್ಯವಸಾಯದ ಇಲಾಖಾ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದನ್ನು ಯೋಜನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗಲೂ ಬೇಕಾಗಿರುವಂಥ ಗೊಬ್ಬರ 1 ಲಕ್ಷ 50 ಸಾವಿರ ಟನ್. ಇದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಬೇಕಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಈವೊತ್ತು 3 ಲಕ್ಷ 48 ಸಾವಿರ ಟನ್ ಅಷ್ಟು ಗೊಬ್ಬರ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸ್ಟಾಕ್ ಇದೆ. ಇದಕ್ಕೆ 1 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬಡ್ತಿ ಕೊಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಯಾರು ಹೊಣೆ? ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಎಮ್.ಕೆ.ಎಚ್.ಬಿ.ಡೆ. ಅಫ್ ದಿ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಆಗಿದೆ. ಇಲಾಖಾ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ಈ ರೀತಿ ಆಗಿದೆ. ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಅಫ್ ಆಗ್ರಿಕಲ್ಚರ್ ಏನು ಇದ್ದಾರೆ ಅವರಿಗೆ ಗೊಬ್ಬರ ಎಷ್ಟು ಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೇ? ಈ ಹೊತ್ತು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಬೇಕು ಎಂದರೆ 1½ ಲಕ್ಷ ಟನ್ ಗೊಬ್ಬರ ಆದರೆ ಸಾಕು, 50 ಸಾವಿರ ಟನ್ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಇರಲಿ ಎಂದು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡರೂ 2 ಲಕ್ಷ ಟನ್ ಗೊಬ್ಬರ ಆದರೆ ಸಾಕು. ಆದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ಕೊಡಬೇಕಾದ ಬಡ್ತಿ ಮತ್ತು ಸ್ಕೋರೇಜ್‌ಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾದ ಬಾಡಿಗೆ ಇವೆಲ್ಲಾ ಸೇರಿದರೆ 1 ಕೋಟಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಲುಕ್ಕಾನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಆಗುವುದರಿಂದ ಇದಕ್ಕೆ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಯಾರು ?

12-00 NOON

ಇಂಥ ರಾಂಗ್‌ಷೂರ್ ಕ್ಯಾಲ್ಕುಲೇಷನ್ ಮಾಡುವುದರಿಂದ, ಎಮ್.ಕೆ.ಎಚ್.ಬಿ.ಡೆ. ಕೊಡುವುದರಿಂದ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಯಾವ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸಪ್ಲೈವಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಯೋಜನೆ ಮಾಡಿ. ಈಗ ವ್ಯವಸಾಯ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಸುಮಾರು 4,76,000 ಟನ್ ರಸ್ತೆಯನಿಕ ಗೊಬ್ಬರ ತರಿಸುವವರಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಎಮ್.ಕೆ.ಎಚ್.ಬಿ.ಡೆ. ಕೊಡುವುದರಿಂದ ಕೋಟ್ಯಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಬಡ್ತಿ ಮೂಲಕ ಮತ್ತು ಸ್ಕೋರೇಜ್ ಚಾರ್ಜಸ್ ಮೂಲಕ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಯಾರು ಕೊಡಬೇಕು? ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ಈಗ ವ್ಯವಸಾಯ ಇಲಾಖೆಯವರು ತರಿಸಬೇಕೆಂದಿರುವ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ತರಿಸಲು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಕೊಡುವುದಾದರೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಅಥವಾ ಬೇರೆ ಕಡೆ 30 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಸಾಲ ತೆಗೆಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅಥವಾ ರಾಜ್ಯ ಮಾರಾಟ ಸಹಕಾರ ಸಂಘ ತೆಗೆಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಮೇಲೆ ಸುಮಾರು ಒಂದು ಕೋಟಿ 25 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಬಡ್ತಿ ತೆರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗಿರತಕ್ಕ ಹೊರೆಯ ಜೊತೆಗೆ 1 ಕೋಟಿ 25 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಬಡ್ತಿಯ ಸೇರಿದರೆ ಸುಮಾರು 2 ಕೋಟಿ 30 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಬಡ್ತಿ ಮತ್ತು ಸ್ಕೋರೇಜ್ ಚಾರ್ಜಸ್ ಮೂಲಕ ಕೊಡಬೇಕಾಗುವುದನ್ನು ಯಾರು ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಯೋಜನೆ ಮಾಡಿ. ಹೊರಗಿನಿಂದ ರಾಸಾಯನಿಕ ಗೊಬ್ಬರಗಳು ಬರುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗಬಹುದು ಎಂದು ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಪರದೇಶಗಳಿಂದ ಗೊಬ್ಬರ ಬರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಮಗೆ ಆಧಾರಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ತಿಳಿದುಬಂದಿದೆಯೇ? ಪರದೇಶಗಳಿಂದ ಬರುವ ಗೊಬ್ಬರ ನಿಂತುಹೋಗುತ್ತದೆ, ಅದರಿಂದ ಸ್ಕೋರೇಜ್ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದರ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆಯೇ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಯೋಜನೆ ಮಾಡಿ. ಮದ್ರಾಸಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಫರ್ಲೈಸರ್ ಸರ್ಕಾರ್‌ನ ಬರುತ್ತದೆ, ಮಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಾರ್ಖಾನೆ ಬರುವುದಿದೆ, ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಸೆಕ್ಟಾರಿನಲ್ಲಿ ಗುಜರಾತಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಗೊಬ್ಬರದ ಕಾರ್ಖಾನೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಅಮದು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆಯೇ? ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಸ್ಟಾಕ್ ಮಾಡುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಏನಿತ್ತು ಎಂದು ಯೋಜನೆ ಮಾಡಿ. ಇದರಿಂದ

(ಶ್ರೀ ಐ. ನೋಮತೇಬರವರು)

ಅಗಿರತಕ್ಕ ಖರ್ಚಿಗೆ ಯಾರು ಹೊಣೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಅಫ್ ಅಗ್ರಿಕ್ಚರ್ ಅವರು 4,76,000 ಟನ್ ಗೊಬ್ಬರ ತರಿಸಲು ಇಂಡೆಂಟ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಇನ್ನು ಕನಿಷ್ಠ ಪಕ್ಷ ಒಂದು ವರ್ಷಕಾಲವಾದರೂ ಯಾವ ತರಹ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನೂ ತರಿಸಬಾರದು ಎನ್ನುವ ನಿರ್ಧಾರವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ.

ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಅತಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಬೇಕಾದಂಥ ಗೊಬ್ಬರ, ಉತ್ತಮ ತಳಿ ಬೀಜ, ಇವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ನಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಡಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಇಷ್ಯೂ ಪ್ರೈಸ್ ಏನಿದೆ, ಅದು ರೈತರಿಗೆ ಹೋಗಿ ಮುಟ್ಟಬೇಕಾದರೆ ಎಷ್ಟು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ರಾಜ್ಯ ಮಾರಾಟ ಸಹಕಾರ ಸಂಘ, ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಾರಾಟ ಸಹಕಾರ ಸಂಘ ಇವುಗಳಿಗೆ ಯಾವ ದರದಲ್ಲಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಅವರು ಯಾವ ದರದಲ್ಲಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ ಎಂದರೆ, ಅಮೋನಿಯಂ ಸರ್ಫೇಟ್ ಇಷ್ಯೂ ಪ್ರೈಸ್ 495 ರೂಪಾಯಿ, ರೈತರಿಗೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಬೆರೆ 550 ರೂಪಾಯಿ, ಇದರಲ್ಲಿ 55 ರೂಪಾಯಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಒಂದು ಟನ್ನಿಗೆ ಇದೆ. ಯೂರಿಯಾ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಇಷ್ಯೂ ಪ್ರೈಸ್ 863 ರೂಪಾಯಿ, ಮಾರುವ ಬೆರೆ 943 ರೂಪಾಯಿ, ವ್ಯತ್ಯಾಸ 80 ರೂಪಾಯಿ. ಡೈಸಿ ಅಮೋನಿಯಂ ಸರ್ಫೇಟ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಇಷ್ಯೂ ಪ್ರೈಸ್ 1,122 ರೂಪಾಯಿ, ಮಾರುವ ಬೆರೆ 1,217 ರೂಪಾಯಿ, ವ್ಯತ್ಯಾಸ 95 ರೂಪಾಯಿ. ರೈತರ ಉದ್ಧಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಕಳಕಳ ಇದ್ದರೆ, ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ದೀರ್ಘವಾಗಿ ಮನಸ್ಸು ಹರಿಸಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಕಳಕಳಯಿಂದ ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ವಿವಿಧ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವ ದರದಲ್ಲಿ 50 ರಿಂದ 95 ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ ಏನು ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆ ಅದನ್ನು ಕಡಮೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಕಳೆದ ವರ್ಷ ಸುಮಾರು 28 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ರಾಜ್ಯ ಮಾರಾಟ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಕ್ಕೆ ಸಬ್ಸಿಡಿಯಾಗಿ ಸರ್ಕಾರ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ವ್ಯವಸಾಯ ಇಲಾಖೆಯವರೇ ನೇರವಾಗಿ ರೈತನಿಗೆ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಮುಟ್ಟಿಸುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಬೇಕು, ಈಗಿರುವ ದರಗಳಲ್ಲಿನ ಅಂತರವನ್ನು ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಡಮೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೆ ರೈತ ರಾಜ್ಯದ ಬೆನ್ನು ಮೂಳೆ ಎನ್ನುವ ಶಬ್ದ ಏನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತೇವೆ ಅದನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸತಕ್ಕ ನೈತಕ ಹಕ್ಕಾಗಲೀ, ಯಾವರೀತಿಯ ಹಕ್ಕಾಗಲೀ ನಮಗೆ ಉಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಇಂಪ್ರೂವ್ಡ್ ಸೀಡ್ಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ. ನನಗೆ ತಿಳಿದಮಟ್ಟಿಗೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ 89 ಸೀಡ್ಸ್ ಫಾರಂಗಳಿವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಹೈ ಯಿಲ್ಯೂಂಗ್ ವೆರೈಟೀಸ್ ಎಷ್ಟು ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಎಷ್ಟು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ? ಸರ್ಕಾರದವರ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳ ಪ್ರಕಾರ 4,19,000 ಎಕರೆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಹೈ ಯಿಲ್ಯೂಂಗ್ ವೆರೈಟೀಸ್ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರ ಉತ್ಪನ್ನ ಮಾಡುವಂಥ ಮತ್ತು 89 ಸೀಡ್ಸ್ ಫಾರಂಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುವಂಥ, ಬೀಜಗಳು ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಖಾಸಗಿ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ, ಬಹಳ ವಿಷಾದಿಂದ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಈ ಬೀಜವನ್ನು ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡುವಂಥ ಜನರಿಂದ ಕೊಂಡು ನ್ಯಾಷನಲ್ ಸೀಡ್ಸ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ನವರ ಮುದ್ರೆ ಯೊತ್ತಿ ಸರ್ಕಾರ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸಾಂದ್ರ ಬೇಸಾಯ ಮಾಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವಂಥ ಉತ್ತಮತರದ ಬೀಜ ಮತ್ತು ಹೈ ಯಿಲ್ಯೂಂಗ್ ವೆರೈಟೀಸ್ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎನುವ ಸರ್ಕಾರದ ಕಲ್ಪನೆ ಏನಿತ್ತು, ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವೇನಿತ್ತು, ಅದು ಯಾವರೀತಿ ಆಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾವು ನೋಡಿದರೆ ಬರೀ ಶ್ರೀಮಂತರು ಉತ್ತಮ ಬೀಜದ ಉತ್ಪಾದನೆಯ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಇಳಿದಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ಕ್ವಿಂಟಾರ್ ಹೈಬ್ರಿಡ್ ಮೇಜ್ ಬೆರೆ ಒಂದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೂ ಇತ್ತು. ಅದು ಈಗ 500 ರಿಂದ 700 ರೂಪಾಯಿ ವರೆಗೂ ಇದೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಒಂದು ಕ್ವಿಂಟಾರ್ ಜೋಳದ ಬೆರೆ 500 ರೂಪಾಯಿ ಇದ್ದುದು ಈಗ 350 ರೂಪಾಯಿ ಆಗಿದೆ. ಸರ್ಕಾರ ಖರೀದಿ ಶ್ರೀಮಂತರಿಗೆ ಫೋಲ್ಡಾ ಹಾಕಿಟ್ಟಿದೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ತಮ್ಮ ಸೀಡ್ಸ್ ಫಾರಂನಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದು ಅದನ್ನು ರೈತರಿಗೆ ಒಂದು ಕೆ. ಜಿ. ಒಂದು ರೂಪಾಯಿ ಅಥವಾ ಒಂದೂವರೆ ರೂಪಾಯಿ ಪ್ರಕಾರ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿತ್ತು. ಹಾಗೆ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಖಾಸಗಿ ಯವರು ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡುವ ಬೀಜವನ್ನು ಕೊಂಡು, ನ್ಯಾಷನಲ್ ಸೀಡ್ಸ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಮೂಲಕ ಅದರ ಮುದ್ರೆ ಒತ್ತಿ ಮಾರುವುದರಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಒಂದು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಗಂಡು ಮತ್ತು ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಬೆರೆಕೆ ಮಾಡಿ ರಾಜಧನಾಯಕ ಉದ್ಯಮವಾಗಿ ಕೆಲವರು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಕಳೆದ ವರ್ಷ ಹೊನ್ನಾಳ ಮತ್ತು ಕೆಲವು ಕಡೆ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಸೀಡ್ಸ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಮುದ್ರೆ ಇದ್ದ

ಜೋಳವನ್ನು ತಂದು ಹಾಕಿದರೆ ಅದರಿಂದ ಸರಿಯಾದ ಬೆಳೆ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಒಳ್ಳೆಯ ಬೀಜಗಳು ದೊರೆಯದೆ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ಕಾರಣಗಳಿವೆ. ಶ್ರೀಮಂತರು ಸೀಡ್ ಪೊಡಕ್ಷನ್‌ಗೆ ಹೊರಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಪೂರ್ವಿಯಾಗಿ ತೊಡೆದು ಹಾಕಬೇಕು. ಸರ್ಕಾರದ ಸೀಡ್‌ಫಾರಂ ಏನಿದೆ, ಈ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಸಂಪೂರ್ಣ ಚಿತ್ರನೆ ಬೀಜವನ್ನು ಅಲ್ಪಮೇಲೆ ಬೆಳೆಯಬೇಕು ಮತ್ತು ರೈತರಿಗೆ ಅಗ್ಗದ ದರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೆ.ಜಿ.ಗೆ ಒಂದು ರೂಪಾಯಿ ಪ್ರಕಾರ ಕೊಡಬೇಕು. ಹಾಗಾದರೆ ರೈತರೂ ಆಹಾರದ ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನ ಹರಿಸುತ್ತಾರೆಂದು ನಾನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಬೋರ್‌ವೆರ್ ಎಷು. ಇದಕ್ಕೆ ಡ್ಯೂಯರ್ ಮ್ಯಾನೇಜ್‌ಮೆಂಟ್ ಇದೆ. ವ್ಯವಸಾಯ ಇರಾಖೆ ಮತ್ತು ಮೈನ್ಸ್ ಅಂಡ್ ಜಿಯಾಲಜಿ ಇರಾಖೆ, ಈ ಎರಡೂ ಇರಾಖೆಗಳಿಂದ ಬೋರ್‌ವೆರ್ ಕೆಲಸ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ವ್ಯವಸಾಯ ಇರಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಡ್ರಿಲಿಂಗ್ ಯಂತ್ರಗಳಿವೆ, ಎಷ್ಟು ಬೋರ್‌ವೆರ್‌ಗಳನ್ನು ಅಪುಗಳಿಂದ ತೆಗೆಯಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. 60 ಡ್ರಿಲಿಂಗ್ ಯೂನಿಟ್‌ಗಳಿವೆ. ಇದರಿಂದ 1966-67 ರಲ್ಲಿ 50, 1967-68 ರಲ್ಲಿ 70 ಮತ್ತು 1968-69 ರಲ್ಲಿ 90 ಬೋರ್‌ವೆರ್‌ಗಳನ್ನು ತೆಗೆದಿವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಮೊದಲನೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಯೂನಿಟ್ ನಿಂದ ಒಂದಕ್ಕೂ ಕಡಮೆ, ಎರಡನೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬೋರ್‌ವೆರ್ ಮತ್ತು ಮೂರನೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಒಂದೂವರೆ ಬೋರ್‌ವೆರ್ ಪ್ರಕಾರ ತೆಗೆದಿದ್ದಾರೆ. ಮೈನ್ಸ್ ಅಂಡ್ ಜಿಯಾಲಜಿಕಲ್ ಇರಾಖೆ ಅವರು ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪಿಕ್ಕಾರಿಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 700 800 ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದಿದ್ದಾರೆ, ವ್ಯವಸಾಯ ಇರಾಖೆಯು ಇದು ಪ್ರೆಸ್ಟೀಜ್ ಪ್ರಶ್ನೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮೈನ್ಸ್ ಮತ್ತು ಜಿಯಾಲಜಿಕಲ್ ಇರಾಖೆಗೆ ವಹಿಸಿಲ್ಲ. ಇಂದು ಬೋರ್‌ವೆರ್ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮೈನ್ಸ್ ಮತ್ತು ಜಿಯಾಲಜಿಕಲ್ ಇರಾಖೆಗೆ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವರ್ಗಾಯಿಸುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ವ್ಯವಸಾಯ ಇರಾಖೆಯು ಜಾಯಿಂಟ್ ಡೈರೆಕ್ಟರು ಮೈನ್ಸ್ ಮತ್ತು ಜಿಯಾಲಜಿಕಲ್ ಇರಾಖೆಗೆ ಬೋರ್‌ವೆರ್ ತೆಗೆಯುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ವಹಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಹೇಳುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಪ್ರೆಸ್ಟೀಜ್ ಪಾಯಿಂಟ್ ಎಂದು ಭಾವಿಸದೆ ಮೈನ್ಸ್ ಮತ್ತು ಜಿಯಾಲಜಿಕಲ್ ಇರಾಖೆಗೆ ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ವಹಿಸಿದರೆ ಹೆಚ್ಚು ಉಪಯೋಗವಾಗುವುದು. ಇದನ್ನು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಯೋಚನೆಮಾಡಿ ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರಬೇಕು. ಬಾಸಗಿ ಸಂಸ್ಥೆಯವರು ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಜನರಿಗೆ ಅದರಿಂದ ಅನುಕೂಲವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ವ್ಯವಸಾಯ ಇರಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ನಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ಬೋರ್‌ವೆರ್ ಯೂನಿಟ್‌ನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮೈನ್ಸ್ ಜಿಯಾಲಜಿಕಲ್ ಇರಾಖೆಗೆ ವರ್ಗಮಾಡಿ ಕೆಲಸದ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ನೋಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಆ ಇರಾಖೆಯು ಕೆಲವು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ ನಾನು ಸಲಹೆ ಮಾಡಿದಂತೆ ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ಬೇಗ ತರಬೇಕೆಂದು ನೋಡಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇಷ್ಟು ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

[Mr. SPEAKER in the Chair]

† ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಬಿ. ಜ್ವಾಲನಯ್ಯ (ಹಾಸನ).—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ವ್ಯವಸಾಯ, ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಮತ್ತು ಮಿನಾಂಗಾರಿಕೆ ಇರಾಖೆಗಳಿಗೆ ಸುಮಾರು ಹನ್ನೊಂದುವರೆ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಬೇಡಿಕೆಯೇನಿದೆ ಅದನ್ನು ಎರೋಧಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಇರಾಖೆಗಳು ಸರಕಾರದ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಠವಾಗಿವೆ. ವ್ಯವಸಾಯದ ಇರಾಖೆಯು ಬಗೆ ಸರಕಾರ ಬಹಳ ಉದಾಸೀನದಿಂದ ಇದೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಬಜೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಹಣ ಒದಗಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ಅಷ್ಟನ್ನು ಒದಗಿಸಿಲ್ಲ. ಇದು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಕೂಡ ಶೋಚನೀಯ ವಿಚಾರ. ವ್ಯವಸಾಯದ ಇರಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ರಾಜಯ್ಯನವರೇನೋ ಜಿನ್ನಾಗೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಾಧಿಸಬೇಕೆಂದಿದ್ದಾರೆಂಬುದು ತಿಳಿದುಬಂದಿದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರನ್ನು ಅಭಿನಂದಿಸುತ್ತೇನೆ. ಆದರೂ ಕೂಡ ಈ ಇರಾಖೆಯನ್ನು ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಎಸರೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಬಲಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿಲ್ಲ, ನೇರವಾಗಿ ವ್ಯವಸಾಯಗಾರರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮತ್ತು ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಇರಾಖೆಯವರು ಸರಿಯಾಗಿ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಸಹಾಯ ಮತ್ತು ಸಲಹೆ ಕೊಡಲು ಅವಕಾಶವಿದೆ; ನಿಯಮವಿದೆ. ಆದರೆ ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಅಧಿಕ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರರ್ ಇನ್‌ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಸ್ಕೀಮ್

(ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಬಿ. ಪ್ವಾಲನಯ್ಯ)

ಸಚ್ಚಿಕ್ ಅಲ್ಲ, ರಾ ಇರಾಖೆಯನ್ನು ಕೇಳಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಾರಾಯಣ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ವ್ಯವಸಾಯಗಾರರಿಗೆ ತಮ್ಮ ವ್ಯವಸಾಯದಿಂದ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರತಿಫಲ ಬರುತ್ತಿರಬಹುದು. ಆದಾಗ್ಯೂ ಕೂಡ ವ್ಯವಸಾಯಗಾರರ ಶ್ರಮವನ್ನು ಗಮನಿಸದೆ ಅವರಿಗೆ ಇರುವ ಉತ್ತೇಜನ ಕಡಮೆಯಾಗುವಂತೆ ವ್ಯವಸಾಯ ವರಮಾನ ತೆರಿಗೆ ಹಾಕುವುದನ್ನು ನಾನು ಪ್ರಬಲವಾಗಿ ವಿರೋಧಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇಂದು ವ್ಯವಸಾಯಗಾರರಿಗೆ ರಸಾಯನಿಕ ಗೊಬ್ಬರ ಮತ್ತು ನೀರನ್ನು ಸಾಕಷ್ಟು ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವುದು, ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಅವರಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚು ತೆರಿಗೆ ಹಾಕುವುದು ಇದು ಒಂದಕ್ಕೊಂದಕ್ಕೆ ವಿರೋಧ. ಇದನ್ನು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರು ವಿರೋಧಿಸಬೇಕು. ಪಂಪುಸೆಟ್ಟಿಗಳ ಮೇಲೆ ತೆರಿಗೆ ಹಾಕಬೇಕೆಂದಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಲಘು ಇರಿಗೇಷನ್‌ನಿಂದ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಬೆಳೆ ತೆಗೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಉತ್ತೇಜನ ದೊರೆಯದೆ ಅದಕ್ಕೆ ಕುಂದುಂಟಾಗುವುದು. ಅದುದರಿಂದ ಈ ತೆರಿಗೆ ಹಾಕುವುದನ್ನು ಕೂಡ ಕೈಬಿಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಲೇಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಕೋ-ಆಪರೇಷನ್ ಒಚಾರ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಸ್ಟೇಟ್ ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಸೊಸೈಟಿಯ ಮೂಲಕ ಗೊಬ್ಬರ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಅದರ ಮೂಲಕ ಮಾರಬಾರದು ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಮಿತ್ರರು ಒತ್ತಾಯಮಾಡಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಹಂಚುವಾಗ ಒಂದು ಟನ್ ಗೆ ನೂರು ರೂಪಾಯಿ ರೈತರ ಮೇಲೆ ಬೀಳುವುದು. ಈಗ 970 ರೂಪಾಯಿಗೆ ರಿಸರ್ವ್ ಫಂಡಿಗೆ 12 ರೂಪಾಯಿ, ಸ್ಟೇಟ್ ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಸೊಸೈಟಿಗೆ ರಾಧ 22 ರೂಪಾಯಿ, ಟಿ.ಎಂ.ಪಿ.ಸಿ.ಗೆ 26 ರೂಪಾಯಿ, ಪ್ರೈಮರಿ ಸೊಸೈಟಿಗೆ 30 ರೂಪಾಯಿ ಬರುತ್ತದೆ. ನೇರವಾಗಿ ವ್ಯವಸಾಯದ ಇರಾಖೆಯವರೇ ರೈತರಿಗೆ ಗೊಬ್ಬರ ಮಾರುವಂತೆ ಸರ್ಕಾರ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಒಂದು ಟನ್ ಗೊಬ್ಬರಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು ನೂರು ರೂಪಾಯಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ರೈತರು ಕೊಡಬೇಕು. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿದಹಾಗೆ ಎಲ್ಲಾ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ರೈತ ಬೇಸ್ಡ್ ಆಫ್ ಬರ್ಡನೆ ಆಗಿದ್ದಾನೆ. ಸಂಘಟನೆಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ ಹೀಗಾಗಿದೆ. ಫಾರ್ಮರ್ಸ್ ಫೋರಂ, ಫಾರ್ಮರ್ಸ್, ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ ಇತ್ಯಾದಿಗಳಿಗೆ ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ರೈತರಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಕೆಳಮಟ್ಟದಲ್ಲಿರುವ ವ್ಯವಸಾಯದ ಇರಾಖೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿಯ ಸೌಲಭ್ಯವೂ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅವರು ಹೇಳಿದಂತೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಹಾನನದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ರಾಯರು ಉತ್ತಮ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಅವರಿಗೆ ವ್ಯವಸಾಯದ ಇರಾಖೆಯ ಕೆಳಮಟ್ಟದ ಅಧಿಕಾರಿ ಒಬ್ಬರು ಸಲಹೆ ಕೊಟ್ಟರೆ, ಅದರಂತೆ ಅವರು ಐ. ಆರ್. ಒಂದು ಅಥವಾ ಐ. ಆರ್. ಎಂಟೋ ಏನೋ ಬತ್ತವನ್ನು ಬೆಳೆದು ಸಾವಿರಾರು ರೂಪಾಯಿ ನಷ್ಟ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ದೇಶದ ಉತ್ತಮ, ಎಕನಾಮಿಕ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟಿಗೆ ಮತ್ತು ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಗೆ ವ್ಯವಸಾಯ ಮೂಲವಾಗಿದೆ. ಅದುದರಿಂದ ವ್ಯವಸಾಯವನ್ನು ಒಂದು ಕೈಗಾರಿಕೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿ ಅದಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಉತ್ತೇಜನ ಕೊಡುವವರೆಗೆ ಈಗ ಇರುವ ಸಮಸ್ಯೆ ಪರಿಹಾರವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಹಿಂದೆಯೂ ಹೇಳಿದ್ದಾಗಿದೆ. ವ್ಯವಸಾಯದ ಇರಾಖೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಎಲ್ಲಾ ಇರಾಖೆಗಳೂ ಒಂದೇ ಇರಾಖೆಯಲ್ಲರಬೇಕು, ಬಾವಿ ತೋಡುವುದು, ಜಿಯಾರಾಟಿಕರ್ ಇರಾಖೆ ಕೆಲಸ ಮುಂತಾದ್ದೆಲ್ಲಾ ಒಂದೇ ಇರಾಖೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿರಬೇಕು. ನೀರಾವರಿ, ಸಣ್ಣ ನೀರಾವರಿ, ಬೋರ್‌ವೆಲ್, ಗೊಬ್ಬರದ ಮಾರಾಟ ಮುಂತಾದ್ದೆಲ್ಲಾ ಕ್ರೋಡೀಕರಿಸಿ ವ್ಯವಸಾಯದ ಇರಾಖೆಯಲ್ಲೇ ಅವೆಲ್ಲಾ ಇರುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಇರಾಖೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಜನರ ಗಮನವನ್ನು ಸೆಳೆದಿದೆ. ಉತ್ಪಾದಕರಿಂದ ಈ ಇರಾಖೆಯ ಡೈರೆಕ್ಟರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ಇರಾಖೆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನನಗೆ ಅನೇಕ ತೋಟಗಳನ್ನು ನೋಡುವ ಅವಕಾಶ ಸಿಕ್ಕಿತ್ತು. ಬಾಳೆಯ ಗಿಡ, ಹಣ್ಣು ಮತ್ತು ತರಕಾರಿ ಬೆಳೆಯಲು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ, ಇವು ದೇಶದ ಆಹಾರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದ ಇವುಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯಲು ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಕೊಡಬೇಕು. ಪ್ರತಿ ಬೆರ್ರೆಯಲ್ಲೂ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲೂ ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಬೇಕು. ಬಾಳೆಯ ಹಣ್ಣನ್ನು ರಫ್ತು ಕೂಡ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಆದಾಯವೂ ಬರುತ್ತಿದೆ.

ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಅಗೋ ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಸ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಏನಿದೆ ಅದು ರೈತರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ರ್ಯಾಂಡ್ ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಬ್ಯಾಂಕು ಅಡ್ಡಿಯಾಗಿದೆ ಎಂದು

ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಸಾಲ ಸೋಲವೇನೇ ಇರಲಿ, ಸರಕಾರವವರು ರೈತರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ಕೊಡಲು ಕಾನೂನನ್ನು ಸಡಿಲ ಮಾಡಬೇಕು. ಇವತ್ತು ಯಾವ ಬ್ಯಾಂಕಿಗೆ ಬರಬೇಕಾದ ಬಾಕಿ ಹಾಸ್ಟಿ ಇದೆ ಅದಕ್ಕೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ರೈತರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ರೈತ ವ್ಯವಸಾಯದಲ್ಲಿ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಕವಾದ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಸರಕಾರ ತನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಕೂಡ ಬದಲಾಯಿಸಬೇಕು. ನೇರವಾಗಿ, ಸರಿಯಾಗಿ, ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹಣ ದೊರೆತರೆ ರೈತರು ತಮ್ಮ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಇಂಗ್ಲೀಷನ್ ಪ್ಯಾಜೆಕ್ಟುಗಳು ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯು.ಡಿ.ಗೆ ಸೇರಿರುವುದೇ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ; ಅದು ಪೂರ್ಣಿಯಾದ ಮೇಲೆ ರಾ್ಯಂಡ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ವರ್ಕ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ಹೇಮಾವತಿ ಪ್ಯಾಜೆಕ್ಟನ್ನು ಕಟ್ಟುವ ಒಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಇರುವುದಾದರೆ ನಾಳೆ ನಾಳೆ ಎಲ್ಲ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಿಗದಿ ಮಾಡಿ ಅದನ್ನು ತೆಗೆಯಲು ಈಗಿನಿಂದಲೇ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು ಇಲ್ಲವೇ ಇದ್ದರೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಪಾರ್ಸ್ ಡಿವರ್ಚ್‌ಮೆಂಟ್, ಇದರಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಆಶ್ಚರ್ಯದ ಸಂಗತಿ ಎಂದರೆ ಒಂದು ಕೋಟಿ ಹುನಾರು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿನ ಎಸ್ಟಾಬ್ಲಿಷ್‌ಮೆಂಟ್ ಇದೆ; ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್‌ಗೆ ಒಂದು ಕೋಟಿ 94 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಇದೆ. ಇದು ರೆವಿನ್ಯೂ ಯೀಲ್ಡಿಂಗ್ ಡಿವರ್ಚ್‌ಮೆಂಟ್. ಅನೇಕ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಕಂಪೆನಿಗಳಿಗೆ ಕಾಡನ್ನು ನಾಶಮಾಡುವಂತಹ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ 60-70 ವರ್ಷದ ಗುತ್ತಿಗೆಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಇದರಿಂದ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಕೈಗಾರಿಕೋದ್ಯಮಿಗಳಿಗೆ ಸಾಫ್ಟ್‌ವುಡ್ ಸಿಕ್ಕದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉಂಟಾಗಿದೆ. ಯಾವ ಬಂಡವಾಳವನ್ನೂ ಹಾಕದೆ ಅದರ ಏಜೆನ್ಸಿ ಪತ್ತೆದಿರತಕ್ಕವರು ಪ್ರತಿವರ್ಷ 5-10 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಸಾಫ್ಟ್‌ವುಡ್ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕುವಂತೆ ಅವರಿಗೆ ಸಹಾಯವಾಗುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ನೀತಿಯನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಯಾರು ಕಾಡನ್ನು ಕಡಿಯುತ್ತಾರೆ ಆ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಅವರು ಬೇರೆ ಮರವನ್ನು ನೆಡಬೇಕು ಎಂಬ ನಿಯಮವನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ರಬ್ಬರ್ ಪ್ಲಾಂಟೇಷನ್‌ಗೆ ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯ ಭವಿಷ್ಯ ಇದೆ. ಆದರೆ ಅದರಿಂದ ನಮಗೆ ಸಾಕಾರವಷ್ಟು ಉತ್ಪನ್ನ ಬರುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದಕ್ಕೆ ನಿಮಗೆ ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲದೇ ಇದ್ದರೆ ಯಾರು ಮುಂದೆ ಬರುತ್ತಾರೋ ಅವರಿಗೆ ಜಮೀನು ಕೊಟ್ಟು ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಕಂಪೀಷನ್ ಮೇಲೆ ರಬ್ಬರ್ ಪ್ಲಾಂಟೇಷನ್ ಬೆಳೆಯಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅನೇಕ ಜನ ಮುಂದೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಗಂಧದ ಮರ ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ನಾಶವಾಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ಈಗಲೇ ಎಚ್ಚರಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ ನಮ್ಮ ದೇಶವೆಲ್ಲರತಕ್ಕ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಗಂಧದ ಮರ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಾಶವಾಗತಕ್ಕ ಕಾಲ ಮುಂದೆ ಬರಬಹುದು ಎಂದು ನನಗೆ ಅನಿಸುತ್ತದೆ.

ಅನಿಮಲ್ ಹೆಸ್ಟೆಂಡರಿ ಇಲಾಖೆಗೆ ಒಂದು ಕೋಟಿ 95 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಇದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಇದು ಸರ್ಕಾರದವರ ಗಮನದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲವೇನೋ ಅನ್ನುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಈ ಹಣ ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಸಾಲುವುದಿಲ್ಲ. ದನಗಳಿಗೆ ಹುಲ್ಲಿಗೆ ಯಾವ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೋ ಅದನ್ನೂ ಕೂಡ ಮರೆತು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಇದ್ದೆಬಿದ್ದೆ ಗೋಮಾಳವೆಲ್ಲಾ ಹೊರಟು ಹೋಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ಸರ್ಕಾರ ಅಮೃತ ಮಹರ್ ಭೂಮಿಯನ್ನೂ ಕೂಡ ಕೊಟ್ಟು ಬಡಬೇಕೆಂಬ ಫೋರಲ್‌ನನ್ನು ತಾಳಿದೆ. ಇದು ಸಾಧುವಾದುದಲ್ಲ. ಅಮೃತಮಹರ್ ಜಮೀನನ್ನು ಹಾಗೆಯೇ ಇಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಗೋಮಾಳವನ್ನು ಹಾಗೆಯೇ ಉಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು ಶ್ರೇಷ್ಠ. ಎರಡು ಮೂರು ಡೈರಿ ಫಾರಂಗಳು ಇವೆ. ಮಂಗಳೂರಿನ ಹತ್ತಿರ ಕೈರೋಡೈರಿ ಫಾರಂ ಇದೆ, ಮತ್ತು ಹೆಸರುಘಟ್ಟದ ಹತ್ತಿರ ಒಂದು ಡೈರಿ ಫಾರಂ ಇದೆ. ಪಬ್ಲಿಕ್ ಆಕೌಂಟ್ಸ್ ಕಮಿಷಿ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಹೋವಾಗ ಅದನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡುಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಕೈರೋ ಅಷ್ಟು ಅಧ್ಯಾನ ಬೇರೆ ಎಲ್ಲಾ ಇಲ್ಲ. ಹೆಸರುಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಜಮೀನು ಇರುವ ಕಡೆ ಅಲ್ಲರತಕ್ಕ ಹಸುಗಳಿಗೆ ಹುಲ್ಲನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಇರುವುದು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಕೂಡ ಒಂದು ಶೋಚನೀಯವಾದ ವಿಚಾರ. ಇದು ಹಿಗ್ಗಿರಬಾರದು ಒಂದು ಮಾದರಿಯಾಗಿ ಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಇನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರು ಡೈರಿ. ಇದು ಯಾವ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ಕೂಡ ಗೌರವ ತರದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ. ಒಂದೂವರೆ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಬಂಡವಾಳ ಹಾಕಿದ್ದೀರಿ ಎರಡು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಇನ್ನೂ ಬಹಳ ಅವಮಾನಕರವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ನಷ್ಟವನ್ನು ಎದುರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

(ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಬಿ. ಜ್ವಾಲನಯ್ಯ)

ಮಿರ್ಸ್ ಪೌಡರ್ ಒಂದು ಟನ್ ಗೆ 4 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಆಗುತ್ತದೆ ಅದನ್ನು ಉಪಯೋಗಮಾಡಿ ಸೆಕೆಂಡ್ ಗ್ರೇಡ್ ಮಿರ್ಸ್ ತಯಾರು ಮಾಡಿ ನುಮಾರು 8 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಪಡೆಯುತ್ತಾ ಇದ್ದೀರಿ. ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ಬೈ ಪ್ರಾಡಕ್ಟ್‌ನಿಂದ ನುಮಾರು 8 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಬರುತ್ತಾ ಇದೆ. ಪೆಡ್ ಪರಿಯಾದಿಂದ ಬರತಕ್ಕ ಹಾಲು ಒಂದಕ್ಕೆ ಎರವರಷ್ಟು ಬಂದು 50 ಲಕ್ಷ ಲೀಟರ್ಸ್ ನಷ್ಟು ಹಾಲು ಒಂದು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಸಪ್ತವಾಗುತ್ತಾ ಇದೆ ಇದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಇದನ್ನು ಮುಚ್ಚುವುದೇ ರೇಸು ಎಂದು ಅನಿಸುತ್ತಾ ಇದೆ. ಇದೇ ರೀತಿ ಮಂಗಳೂರಿನ ಡೈರಿ ಫಾರಂನೂ ಕೂಡ ಮುಚ್ಚುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು, ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನಿರೇ ಇಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಬಂದಂತಹ ಎಕ್ಸಿಫ್‌ಮೆಂಟು ಅಲ್ಲಿ ಗುಡ್ಡದ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದಿದೆ, ಅದನ್ನು ಕಾರ್ಯಗಳತ ಮಾಡಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ಧಾರವಾಡದ ಡೈರಿ ಫಾರಂ ಒಂದೆರಡು ವರ್ಷ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ನಿಂತುಹೋಗಿದೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದೆ. ಭದ್ರಾವತಿಯಲ್ಲಿರುವುದು ಏನಾಗಿದೆ ಎಂಬುದು ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಕೋಟಾಂತರ ರೂಪಾಯಿನ ಎಕ್ಸಿಫ್‌ಮೆಂಟ್ ಬಂದು ಹಾಳಾಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ನಮ್ಮ ಬೆಂಗಳೂರು ಡೈರಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ದಿವಸಕ್ಕೆ ಮ್ಯಾಕ್ಸಿಮಂ 70-75 ಸಾವಿರ ಲೀಟರ್ಸ್ ಪ್ರೋಸೆಸ್ ಮಾಡಬಹುದು, ಈಗ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇರುವುದು 25-30 ಸಾವಿರ ಲೀಟರ್ಸ್. 50 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಒಂದು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ಇಷ್ಟಾದರೂ ಕೂಡ ಇದರ ಕಡೆಗೆ ತೀವ್ರ ಗಮನ ಹರಿಸದಿದ್ದರೆ ಪ್ರಯೋಜನ ಎಲ್ಲ. ತಾವು ಲಕ್ಷಗಟ್ಟಲೆ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚುಮಾಡಿ ತರಿಸಿರತಕ್ಕ ಎಕ್ಸಿಫ್‌ಮೆಂಟಿನ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹಾಲನ್ನು ಪ್ರೋಸೆಸ್ ಮಾಡಿ ಬಡವರಿಗೂ, ಸ್ಕೂಲುಗಳಿಗೆ ಹೋಗತಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಮತ್ತು ಕಡಿಮೆ ವರವಾಸ ಬರತಕ್ಕವರಿಗೂ ಸಬ್ಸೈಡ್ಸ್ ರೇಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳು ತ್ತೀನೆ. ಈ ಡೈರಿ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನವನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ತಾವು ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಒಂದು ಲಕ್ಷ 95 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ರಾಜಯ್ಯನವರು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅವರ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಎಂದರೆ ಬಡ್ತಿ ಟೆನ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣವನ್ನು ಕೊಡುವಂತಹ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಚಾರ್ಜ್ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

ವ್ಯವಸಾಯದ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ 11 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಎಸ್ಟ್ಯಾಬ್ಲಿಷ್‌ಮೆಂಟ್‌ಗಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ರೀಸರ್ಚ್‌ಗಾಗಿ 75 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವೇಗೌಡರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ರ್ಯಾಬೊರೇಟರಿ, ಸಾಯಿಲ್ ಟೆಸ್ಟಿಂಗ್ ಈ ಸೌಲಭ್ಯ ಎರಾ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕು. ಸೆಂಟ್ರಲ್ ರ್ಯಾಬೊರೇಟರಿಗೆ 30 ಸಾವಿರ ಸ್ಯಾಂಪಲ್ಸ್ ಬರುತ್ತವೆ, ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಅಷ್ಟು ಅವರು ನೋಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಇದು ಸಾಲದು, ದೇಶದ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಜಮೀನಿನ ಸ್ಯಾಂಪಲ್‌ನ್ನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಬೇಕಾದರೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟ ಇದೆ. ಸ್ಪೆಟ್ ಇಮ್ಯಾಲ್ಯು ಯೇಷನ್ ಕಮಿಟಿಯವರು ಫರ್ಟಲಿಜ್ ಮ್ಯಾಪ್ ತಯಾರಿಸಬೇಕೆಂದು ಒಂದು ಸೂಕ್ತವಾದ ಸಲಹೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

12-30 P.M.

ಸರ್ಕಾರದವರು ಇದನ್ನು ತಕ್ಷಣ ಮಾಡಬೇಕು. ರಾಜ್ಯದ ಯಾವ ಯಾವ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಯಾವ ರೀತಿಯ ಮಣ್ಣಿದೆ, ಅದರಲ್ಲಿ ಸಾರ ಹೇಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡಲು ಈ ರಾಜ್ಯದ ಫರ್ಟಲಿಜಿಯನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಬೇಕು. ಇದನ್ನು ಮಾಡಿ ಜನರಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ತಿಳುವಳಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕ್ಷಾಮ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇ ಇಲ್ಲ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಹವಾಗುಣ ಇದೆ, ಜನಸಂಪತ್ತಿದೆ, ವನಸಂಪತ್ತಿದೆ, ಜಲಸಂಪತ್ತಿದೆ, ಭೂಸಂಪತ್ತಿದೆ. ಎಲ್ಲಾ ಸಂಪತ್ತಿದ್ದರೂ ಪ್ರಕೃತಿ ಮಾತೆ ಎಲ್ಲಾ ಸಂಪತ್ತುಗಳನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಿಸಿದ್ದರೂ ಜನರು ಬಡತನದಲ್ಲಿ ನರಳುತ್ತಿರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಅವರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಕ್ಟಿಕಲ್ ಅಪ್ರೋಚ್ ಇಲ್ಲ. ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಧಿರುಂಟಿಕರ್ ಅಪ್ರೋಚ್‌ನಲ್ಲಿ ನಡೆಸುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ದೇಶದಲ್ಲಿ ದಾರಿವ್ಯಯ ಉಂಟಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರವೇ ಮೂಲಕರಣ ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಇನ್ನೂ ಒಂದು ಅನಾನುಕೂಲ ಏನೆಂದರೆ— ನಮ್ಮ ರೈತ ಇನ್ನೂ ಅಜ್ಞಾನಿ. ಅವುಗೆ ವಿದ್ಯೆ ಇಲ್ಲ. ಅವನು ತನ್ನ ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ಒಪಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಒಂದೊಂದು ವಸ್ತುವಿಗೆ ಒಡ್ಡುಬ್ಬರಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ಅಫೀಸಿಗೆ ತಿರುಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಹಾಯಕ್ಕೂ ಒಬ್ಬ ಪುಡಾರಿಯನ್ನು ಹಿಡಿಯಬೇಕು. ಗೊಬ್ಬರಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬರ ಬಳಿ ಹೋದರೆ ಬೇಜಕ್ಕೆ

ಇನ್ನೊಂದು ಇರಾಖೆ, ಬಾವಿ ತೆಗೆಸತಕ್ಕ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಮತ್ತೊಂದು ಇರಾಖೆ, ಸಾಲ ಬೇಕಾದರೆ ಅದಕ್ಕೇ ಒಂದು ಇರಾಖೆ. ಹೀಗೆ ಅನೇಕ ಇರಾಖೆಗಳನ್ನು ಸುತ್ತಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಅವನಿಗೆ ಬಹಳ ಅನಾನುಕೂಲವಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ರೈತನಿಗೆ ಬೇಕಾಗತಕ್ಕ ಅತನ ವಾಂಟ್ಸ್‌ಗಳೆಲ್ಲಾ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಸಿಕ್ಕತಕ್ಕ ಒಂದು ಏರ್ಪಾಡನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ದೇಶದ ಕರ್ಯಾಣ ವಾಗಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮೊದಲ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯವನ್ನು ಈ ವ್ಯವಸಾಯ ಇರಾಖೆಗೆ ಕೊಡಬೇಕು. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ವ್ಯವಸಾಯ ಪಾಠಶಾಲೆಗಳನ್ನು ತೆರೆಯಬೇಕು. ರೈತರಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು. ಆದರೆ ಈ ದಿವಸ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಈ ಬಾಬುಗಳಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒದಗಿಸಿರತಕ್ಕ ಹಣ ಬಹಳ ಕಡಮೆಯಾಗಿದೆ, ಇದು ಏತಕ್ಕೂ ಸಾಲದು, ಅದುದರಿಂದ ಈ ಡಿಮ್ಯಾಂಡುಗಳನ್ನು ನಾನು ವಿರೋಧಿಸಿ, ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—The allotted time is over. Is the House prepared to sit longer today?

Sri B. BHASKARA SHETTY (Kaup).—Since a large number of members are desirous of participating in the Debate, let us sit upto 1.30 P. M. today.

Mr. SPEAKER.—Is it the pleasure of the House that the debate should go on upto 1.30 P. M. today?

HON. MEMBERS.—Yes.

Mr. SPEAKER.—Then we sit upto 1.30 P. M. today. I request the hon. Members participating in the debate to abide by the time allotted to them. I call upon Sri Nanjappa.

ಶ್ರೀ ಎ. ನಂಜಪ್ಪ (ಶಾಂತಿನಗರ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ದಿವಸ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಚ್ಛೆ ರತಕ್ಕ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತಾ ನಾವೇಗೆ ಫಾರಿಸ್ಟ್ ಇರಾಖೆ ಬಗ್ಗೆ ಎರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ.

ನಾನು ಹೊದ ವರ್ಷ ಇದೇ ಬಡ್ತಿಟ್ಟಿನ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸರ್ವೆ ಸೌದೆ ಯನ್ನು ತರತಕ್ಕ ಬಗ್ಗೆ ವಿದಿಸಲಾಗಿದ್ದ ಪರ್ಯಾಯವನ್ನು ಕೂಡಲೇ ಸರ್ಕಾರದವರು ರದ್ದು ಮಾಡ ಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೆ. ಕಾರಣ ಏನೆಂದರೆ ಅದರಿಂದ ರೈತನಿಗೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆ ಇದೆ. ನಾನು ಇದೇ ವಿಚಾರವನ್ನು ಸುಮಾರು 1945 ರಿಂದಲೂ ಸರ್ಕಾರದವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಸರ್ವೆ ಮರಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸತಕ್ಕ ರೈತನಿಗೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ, ಆದ್ದರಿಂದ ಆ ಪರ್ಟಿಟ್ ಪದ್ಧತಿ ಯನ್ನು ತೆಗೆಯಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದೆನು. ಆದರೆ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರೇನೂ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಕೈಗೊಂಡಂತೆ ಕಂಡುಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪರ್ಟಿಟ್ಟನ್ನು ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೂ ತಾಶೀ ರ್ಧಾರನ ಬಳಿ ಹೋಗಬೇಕು. ಅಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗಲೂ 3-4 ತಿಂಗಳು ಡಿರೇ ಆಗುತ್ತದೆ. ಆ ತಾಶೀ ರ್ಧಾರನಿಂದ ಪರ್ಯಾಯ ಪಡೆಯಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ರೆವಿನ್ಯೂ ಇನ್‌ಸ್ಟ್ರಕ್ಟರ್ ಅವರಿಂದ ಸ್ಥಳಮಹಜರ್ ಆಗ ಬೇಕು. ಆಗ ಅವನು ಪಾರ್ಷ್ವಗಳಿಂದ ದುಡ್ಡನ್ನು ತಿನ್ನದೆ ಆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅನಂತರ ಆ ಪರ್ಯಾಯವನ್ನು ಪಡೆಯತಕ್ಕ ಬಗ್ಗೆ ಫಾರಿಸ್ಟ್ ಇರಾಖೆಯವರಿಂದ ಪರಾ ಬೇರೆ ಬರಿಸಿ ತರಬೇಕು, ಅದಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ಲಂಚ ಕೊಡಬೇಕು. ಇನ್ನು ಧಾರಿಯಲ್ಲಿ ಆ ಸೌದೆಯನ್ನು ತರತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಶೋಲೀಸ ರಿಗೆ ಬೇರೆ ಲಂಚ ಕೊಡಬೇಕು. ಇಂಥ ತೊಂದರೆಗಳು ರೈತನಿಗೆ 1945 ರಿಂದ ಇರುತ್ತವೆ. ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಅನೇಕ ಸಾರ್ತಿ ರೈತರು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅನೇಕ ನಾಗರಿಕರೂ ಕೂಡ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಬಾಬಿಯಿಂದ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೇನೂ ಹಣ ಬರುತ್ತಿಲ್ಲ. ಚೆಕ್ ಪೋಸ್ಟ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ರಾಜಿ ಬಂದಾಗ ಅಲ್ಲಿ 5-10 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹೊದ ಅಧಿವೇಶನವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇದೇ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರು, ತುಮಕೂರು ಮತ್ತು ಕೋಲಾರ ಈ ಮೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಶಾಸನ ಸಭೆಯು 15 ಜನ ಸದಸ್ಯರು ಒಂದು ಮೆಮೊರಾಂಡಂನ್ನು ಬರೆದು ಅಗಿನ ರೆವಿನ್ಯೂ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೆವು. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೇನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಆ ಸರ್ವ ಮರಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯಲು ರೈತನಿಗೆ 6-7 ವರ್ಷಗಳು ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆತ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದ ಮರಗಳನ್ನು ತಾನು ಸೇರವಾಗಿ ತಂದು ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ನಾರಾಯ ಕಡೆ ಲಂಚ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದರಿಂದ ಬೆಂಗಳೂರಲ್ಲಿ ಸರ್ವೆ ಸೌದೆಯ ಬೆರೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಸರ್ವೆ ಸೌದೆಗಳೆನು ಬೆರೆಯನ್ನು

(ಶ್ರೀ ಎ. ನಂಜಪ್ಪ)

ಕೊಡುತ್ತಾರೋ ಅದಕ್ಕೆ ನಾರಾಯ್ಣ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಡತಕ್ಕ ಲಂಡನ್ ಹಣವನ್ನೂ ಸಹಾ ಸೌದೆಯ ಮೇಲೇ ಹಾಕುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಅದರ ಬೆರೆ ಬಹಳ ದುಬಾರಿಯಾಗಿದೆ. ಅದ್ದರಿಂದ ಪರ್ಮಿಟ್ ಪದ್ಧತಿ ಯನ್ನು ರದ್ದು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಅನೇಕಾವರ್ತಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾಯಿತು. ಆದರೆ ಅದನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ರದ್ದು ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲವೋ ಕಾಣೆ. ಬೆಂಗಳೂರಲ್ಲಿ ಈ ದಿವಸ ಸರ್ವೆ ಸೌದೆಯ ಬೆರೆ ಮಣಕ್ಕೆ 1. 20 ರೂ. ಆಗಿದೆ. ಜನರಿಗೆ ತಿನ್ನುವುದಕ್ಕೇ ಗತಿಯಿಲ್ಲ. ಅಂಥವರು ಒಂದು ಮಣ ಸೌದೆಗೆ ಈ ದಿವಸ ರೂ. 1.20 ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಎಂ. ಎರ್. ಎ.ಗಳು ಬರೆದು ಕೊಟ್ಟಾಗ್ಯೂ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದಕ್ಕೆ ಏಕೆ ಇನ್ನೂ ಗಮನ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲವೋ ನಾನು ಕಾಣೆ. ಆ ಪರ್ಮಿಟ್ಸ್ ರದ್ದು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಇರತಕ್ಕ ತೊಂದರೆಯಾದರೂ ಏನು? ಇನ್ನಾ ದರೂ ರೈತಾಪಿ ಜನರ ಕಷ್ಟವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೂಡಲೇ ತಪ್ಪಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಇದರ ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ಬಹಳ ದಿನಗಳಿಂದಲೂ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ನನಗೆ ಇದರಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಕಷ್ಟ ಸುಖಗಳೇನೆಂಬುದು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದಿದೆ. ನಾನು 30 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಈ ಸೌದೆಯನ್ನು ರಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರಕ್ಕೆ ಸರಬರಾಸು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆನು. ಆ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇದರ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ರೈತನಿಗೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ದಯಮಾಡಿ ಈ ಪರ್ಮಿಟ್ ಸಿಸ್ಟಮನ್ನು ಕೂಡಲೇ ರದ್ದು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಕೇಳುತ್ತಿರುವುದು ಜಂಗಂ ಉಡ್ಡಿಗಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಬೇಕಾದರೆ ಆ ಜಂಗಂ ಉಡ್ಡಿಗೇ ಪರ್ಮಿಟ್ ಸಿಸ್ಟಮನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲಿ. ಅದನ್ನು ನಾನು ಬೇಡ ಎನ್ನುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಾನು ಕೇಳುತ್ತಿರುವುದು ರೈತನು ತನ್ನ ಸ್ವಂತ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದ ಸರ್ವೆ ಸೌದೆಗೆ ಕೇಳುತ್ತಿರುವ ಪರ್ಮಿಟ್ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ವಜಾ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು. ಗುಂಡುತೋಪು ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಬಂದೋಬಸ್ತು ಮಾಡಲಿ, ಬೇಡ ಎನ್ನುವುದಿಲ್ಲ. ಕಾರ್ಯೋದ್ಧೇಷ್ಠನಿಲ್ಲ ಎಂಥಂತದ್ದನ್ನೋ ವಜಾ ಮಾಡಿ ದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡದಿದ್ದರೂ ತೆಗೆದರು. ಇಲ್ಲಿ 15 ಜನ್ ಎಂ. ಎರ್. ಎ. ಗಳು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿದರೂ ಏಕೆ ತೆಗೆಯಲಿಲ್ಲಾ ಈಗರಾದರೂ ಇದನ್ನು ಕೂಡಲೇ ತೆಗೆಯಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಾಯ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಆರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ನಾನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಲುಕ್ಕಾನಾಗುವ ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಚೆಕ್‌ಪೋಸ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಸೌದೆ ತುಂಬಿರುವ ರಾರಿಗಳನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ 5-10 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ವಸೂಲಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಏತಕ್ಕೆ ಇನ್ನೂ ನಿಧಾನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಚಾರದ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಹತ್ತಿರ ತಿರುಗಿ ತಿರುಗಿ ಸಾಕಾಗಿದೆ. ಆದರೂ ಅವರು ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಆಲೂರು ಹನುಮಂತಪ್ಪ (ಆರಣ್ಯ ಶಾಖೆಯ ರಾಜ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು).—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಅದೇ ವಿಚಾರವನ್ನು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ರೂಲ್ಸ್ ಪ್ರೇಮ್ ಆಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ಜಾಗೃತೆ ತೆಗೆದು ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ನಂಜಪ್ಪ.—ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಿದರೆ ನನಗೆ ಸಂತೋಷವಾಗುತ್ತದೆ. ರೈತರು ಸೌದೆ ಯನ್ನು ನಾನಾ ಕಡೆಗಳಿಂದ ತರುತ್ತಾರೆ. ಮತ್ತು ಸೌದೆಯ ಬೆರೆಯೂ ಸಹ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ರೀತಿಯಿಂದ ರೈತರಿಗೂ ಸಹ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಬಹಳ ದಿವಸಗಳಿಂದ ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಈಗ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿರುವುದು ಸಂತೋಷದ ವಿಚಾರ. ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

Sri B. P. KADAM (Karwar).—Speaker Sir, by and large very important subjects are there for discussion and but for the pressure of time due justice cannot be done to all of them. Some of the hon. Members have referred already to this important subject, viz., Agriculture and Forest. All the same, the Forest Department has not been properly dealt with. I do not wish to disappoint the Hon. Minister of State for Forests and also the concerned officers, but I shall be very plain in only ventilating the grievances of the people in North Kanara district. Sometime back in 1967 when these grievances were brought to the notice of Government,

we were assured that the Government is releasing about a lakh acres of land. The same assurance was repeated in 1968 and I am sure, even now, the Hon. Minister will repeat the samething. Sir, it was stated that a high power committee will be appointed and one lakh acres of land would be released. Last time in the month of October 1968 the Hon. Minister for Finance accompanied by the Hon. Minister for Co-operation extensively toucel the district of North Kanara and had a Conference of the officers of the Forest Department at Sirsi on 18th October 1968. Unfortunately the Minister for Forest could not be present at that conference as he was suffering from influenza. All the same, so many officers of the Forest Department and many responsible citizens participated in that conference. It was abundantly made clear, in that conference, that the problems are very pressing and urgent and due consideration should be given to them and Government should atleast release one lakh acres of land immediately. Sir, nothing has happened since then. We are even now told that the high power committee has been appointed. But no land has yet been released. For the past three years the notification in respect of the release of one lakh acres of land is being expedited and one cannot be sure as to how long it will take. With this preliminary observation, I shall speak on some other subjects in detail.

Sir, let us refer to the grant of land for building houses, they are called 'gavathana sites'. I think the British who left this country in 1947 were wise people—we cannot call them foolish people at all. I have studied some Survey Settlement Reports of North Kanara District written by eminent Britishers. They have laid great stress on the Agricultural problem and revenue problem of North Kanara. The Britishers used to have a policy of granting 'gavathana plots'. May I ask the Forest Department and the Government, how many forest lands and sites in the North Kanara District have been released by them, on their own initiative since 1947, the year in which the Britishers quit this country, for building houses or gavathanas? I had on occasion to discuss this matter with a Divisional Forest Officer of North Kanara District. He said that we have no policy of sanctioning 'gavathna plots'. You may make proposals in this regard and it is up to the Revenue Department or some other department to consider the matter. We have made proposals, but nothing has been done till now, with the result, there are thousands of cases of encroachments of sites of those agriculturists who want to have five, six or ten guntas of land for building houses for their own use. These agriculturists have even been prosecuted. Is this the approach of a democratic Government towards the agriculturists who want to have their own houses? What they wanted was only a site for building a house for their own use, and nothing more than that. The proceedings in these cases of encroachments are going on from six to seven years. Repeatedly I had brought this matter to the notice of the concerned Ministry by putting starred question several times. But nothing has been done till now. Therefore Sir, may I suggest to the hon. Minister of State for Forests to have a broad-based policy to have

(SRI B. P. KADAM)

the 'gavathana plots' not only for the North Karnatak area but throughout the State to see that house sites are reserved round about the localities of expanding villages and sites could be granted for building houses. Sir, in keeping the agriculturists satisfied, there lies the prosperity of the country and if the cultivator or the agriculturists are satisfied they are bound to pay greater attention towards greater cultivation and produce for himself and also for the country. If the policy of the Government is to keep him uneasy agricultural economy will not develop.

Sir, to give an example, there is in Supa taluka a village called "Joida" where the matter of giving gavathana area is pending from so many years even till to-day. One District Forest officer told me that the Forestor, officer who is just above the Forest Guard retained the entire file for two full years and when I asked him what may be the weight of that file, he said, it may be about half-a-maund. Sir, if such things exist, what better things we could expect? Speedy disposal is the need of the hour; otherwise, common man is bound to lose faith in democracy. Therefore Sir, in regard to encroachments, Government will have to be liberal. I know, under extreme circumstances these encroachments have come up. Encroachment may be in respect of house sites, garden sites, paddy land or whatever it is, I am sure, in 99.99 cases these encroachments of the forests and revenue lands have come only under extreme circumstances and under the instigation of these lower officers of the Forest or the Revenue Department. I know large number of lower officers and officials who have encouraged the people to go ahead with encroachment. These officers and officials have been the immediate beneficiaries from these agriculturists. They promised that the encroachments would be regularised. They themselves obtained applications from these people and forwarded the applications to the Department. But the encroachments were not regularised. Now also in North Kanara District, many of these people are being prosecuted for encroachments.

They have been fined and prosecuted through Criminal courts. I urge upon the Government to see that these people are not treated with such vengeance, because such bitterness will lead nowhere. We must have human approach. The Forest Officers should be given clear instructions in this regard and see that further confusion is avoided. I do not know what the High Power Committee is doing. May I request the High Power Committee to grant lands wherever they exist for cultivation of paddy, for cultivation of fruits, for cultivation of areca nut and coconuts, for cultivation of spices etc. It should be very liberal in that approach; otherwise the purpose for which the High Power Committee is constituted will not be served. I was told the Government is granting land for coffee cultivation in North Kanara District. The Local people must be encouraged. I am told in Supa Taluka, certain lands are to be released. But before the orders of Government are made, I am told

people from Coorg and other places are putting forth their demand for land in this area. Such things should not be allowed to happen. Only the local people should be encouraged either individually or through co-operative farming. The people from outside should not be allowed to exploit the situation to their own advantage.

There is another point about settlement of Gowlies. These people are there round about Dandeli. They help sending milk to the cities like Dandeli. What is their fate? Grazing lands have been denied to them. They are chased from place to place. We cannot say they will be in the same place next year. They are helpless creatures. There is nobody to fight for their cause. Even though they are selfless people, they have been chased from place to place. These poor people are collecting milk from their own buffaloes and sending it to the cities. They are not giving any trouble to anybody. In spite of that they have been looked down. Atrocities have been committed on them. Their hutments have been pulled down. Their cattle sheds have been pulled down and they have been chased from place to place. That is the position of these poor people. Repeatedly we have been bringing the miserable state of affairs of these people to the notice of the Government. In spite of all these things, their conditions have not been improved and they have not been given permanent grazing lands. Even to-day they are living in a remote corner of the forest area. I urge upon the Government to see that these people are settled permanently in a place. The Government must also see that modern amenities should be provided to these people. They should be given grazing grounds permanently. Their cattle sheds should also be constructed on a scientific basis.

I want to say one or two words about Horticulture. The Horticulture Department is doing a good lot of work. I am personally proud of it. The Director of Horticulture is taking pains and doing wonderful work with regard to growing of fruits and vegetables. In the country like ours, the people are in the habit of taking only rice. The people must be encouraged to change their habit. Unless we do this, there will be upheavels with regard to food in this country. This habit of taking only rice should go. We must take to vegetables and fruits and other things instead of rice only. Due attention should be given to that. If this policy is well pursued, and if the common man realises this, food problem could automatically be solved.

About the utility of the fertilizers, I must say the Government should try to supply the fertilizers having Nitrogen, phosphate and potash—allum equal proportion. One crystal must contain all the ingredients. A person is having some kind of fertilizer will say that he is having a fine quality. He may be having only Potash. This should not happen. There should be fertilizers containing all the qualities in good proportion. Even if one quality is in excess, it will be no use. The innocent people do not know whether the fertilizer is having the required qualities. The ignorance of the people should not be misused. In advanced foreign

(SRI B. P. KADAM)

countries, the fertilizers having all the ingredients are being sold. The fertilizers should not contain either only nitrogen or only potash, but it should contain all the qualities in good proportion. Therefore it is better to have fertilizers which will have all the three qualities in good proportion. Thank you.

† ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಂ. ಇವ್ವಿನಬ್ಬ. — ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ವ್ಯವಸಾಯ ಸಚಿವರು ಮಂಡಿಸಿರತಕ್ಕಂತಹ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ನಾನು ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತಾ, ನಾಲ್ಕು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಡಲು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದಂತಹ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವುದು ಎಂದರೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟ. ನೆಲ ಸಂಪತ್ತು, ಜನ ಸಂಪತ್ತು, ವನ ಸಂಪತ್ತು ಮತ್ತು ಪಶು ಸಂಪತ್ತು, ಎಂಬ ಈ ನಾಲ್ಕು ಸಂಪತ್ತುಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವುದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟ. ಆದರೂ ಕೂಡ ಕೆಲವು ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಒಂದೊಂದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ವ್ಯವಸಾಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಾನು ಬಹಳ ದೀರ್ಘವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ವ್ಯವಸಾಯ ಬಾತೆಯನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಂಡಿರತಕ್ಕ ಸಚಿವರಾದ ಶ್ರೀವಾನ್ ರಾಜಯ್ಯನವರು ಬಹಳ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಬಾತೆಯನ್ನು ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಸಬೇಕು, ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿಕೊಂಡು ಅಪೇಕ್ಷೆ ಪಡುತ್ತಾ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ, ಅವರಿಗೆ ಒದಗಿಸಿರತಕ್ಕಂತಹ ಹಣ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ. ನಾನು ನಮ್ಮ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ವಿಚಾರ ಮಾತನಾಡುವುದಾದರೆ, ಅದು ಒಳ್ಳೆಯ ಬತ್ತ ಬೆಳೆಯತಕ್ಕ ಸ್ಥಳವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ರೀತಿಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ನೀರಾವರಿ ಇಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ನೀರಾವರಿಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು, ಪಂಪ್‌ಸೆಟ್‌ಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಪರ್ವ ಟಿಲ್ಲರ್ ಕೊಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಬುಲೆಡೋಸರುಗಳನ್ನೂ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ರೀತಿ ಇವೆಲ್ಲಾ ಬೇಕೆಂದು ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯವರು ಅನೇಕರು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅವರು ಕೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಪರ್ವ ಟಿಲ್ಲರ್‌ಗಳನ್ನು ಬುಲೆಡೋಸರುಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವಾಗಿದೆ. ಹಾಗಿದ್ದರೆ, ನಾವು ಆಹಾರವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಬೆಳೆಯಬೇಕು, ನಾವು ಸ್ವಾವಲಂಬಿಗಳಾಗಬೇಕು, ಎಂದರೂ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಅರ್ಥವೇನು? ಒಂದು ಕಡೆ ಹೆಚ್ಚು ಬೆಳೆಯಬೇಕು, ಪುದೇತವಾದ ಅಮೇರಿಕದಿಂದ ಆಹಾರಧಾನ್ಯ ತರಿಸಬಾರದು ಎಂದು ಎಲ್ಲಾ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

1-00 P.M.

ಬೇಕಾದಂತಹ ಸಲಕರಣೆಗಳನ್ನು, ಸವಲತ್ತುಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒದಗಿಸದಿದ್ದರೆ ಬೆಳೆಯತಕ್ಕ ರೈತರಿಗೆ ಗುತ್ತಾಹ ಹೇಗೆ ಬರುತ್ತದೆ, ಫೋರ್ಟ್ ಹೇಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆ ಬತ್ತ ವನ್ನು ಬೆಳೆಯತಕ್ಕ ಪ್ರದೇಶ. ಆದರೆ ಟ್ರಾಕ್ಟರು, ಪರ್ವ ಟಿಲ್ಲರು ಮತ್ತು ಬುಲೆಡೋಸರುಗಳನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಮಾನ್ಯ ವ್ಯವಸಾಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಯಾರು ಯಾರು ಆ ವ್ಯವಸಾಯದ ಸಲಕರಣೆಗಳನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಾರೆಯೋ ಅವರಿಗೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಆದಕಾರವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರೆ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗತಕ್ಕಂಥ ಆಹಾರವನ್ನೂ ಹಲವು ಹೆಚ್ಚಿನ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿರುವ ಜಿಲ್ಲೆ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಸಣ್ಣ ನೀರಾವರಿ, ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ, ತೋಟಗಾರಿಕೆ, ವ್ಯವಸಾಯ ಈ ಇಲಾಖೆಗಳಿಗೆ ಒಂದೊಂದಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರು ಮಂತ್ರಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದೊಂದು ಬಾಬನ್ನು ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರು ಮಂತ್ರಿಗಳ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಬೇಕು. ಹೀಗೆ 4-5 ಕಡೆ ಹೋಗುವಂತಾಯ್ತು ಬಹಳ ಕಷ್ಟ. ನಮ್ಮ ವ್ಯವಸಾಯ ಇಲಾಖೆಯು ಡೈರೆಕ್ಟರು ಬಹಳ ಬುದ್ಧಿವಂತರು ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಕೆಳಗಿನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಏನಿದ್ದಾರೆಯೋ ಅವರು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರವನ್ನು ನೀಡುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ದೂರುಗಳು ಬರುತ್ತಿವೆ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಜೀತುಗಳನ್ನೇನೋ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಆದರೆ ಅವರು ರೈತರಿಗೆ ನಿಜವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಏನು ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಹಿಂದುಳಿದವರು, ಹರಿಜನರು, ದೀನದಲಿತರುಗಳನ್ನು ಕೇಳುವವರಲ್ಲ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ರೈತರ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮಾನವೀಯತೆಯು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರೆ ವ್ಯವಸಾಯ ಇಲಾಖೆ ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗು

ತ್ವದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಒಂದು ಮಾತು. ರೈತನ ಮನೆಯ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಂತಹ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಉಪಕರಣಗಳೂ ಬಂದು ಬೀಳಬೇಕು. ಗೊಬ್ಬರವಾಗಲೀ, ಬೀಜವಾಗಲೀ, ಅಥವಾ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಯಾವ ಸಲಕರಣೆಯೇ ಆಗಲೀ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ರೈತ ತಹಶೀಲ್ದಾರರ ಮುಂದೆ ಹೋಗಿ ನಿಲ್ಲಿಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಯಾವ ಅಫೀಸರ ಮುಂದೆಯಾಗಲೀ ಹೋಗಿ ನಿಲ್ಲಿಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ, ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ಇಲಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮುಂದೆ ಹೋಗಿ ನಿಲ್ಲಿಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಆಫ್ ಆಗ್ರಿಕಲ್ಚರ್ ಎಂದಾರೇ ಅವರು ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಂತಹ ಎಲ್ಲಾ ಸಲಕರಣೆಗಳೂ ರೈತನ ಮನೆ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಬೀಳುವಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಏನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆಯೋ ಅದರಂತೆ ಅವರು ರೈತನಿಗೆ ಆ ಸಲಕರಣೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವಂತಹ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು, ಇಲ್ಲವಿದ್ದರೆ ಅದು ಬರೀ ಘೋಷಣೆಯಲ್ಲೆಯೇ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ರಾಜಯ್ಯ ನವರು ಪ್ರಯತ್ನ ಪಟ್ಟು ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವ ಭರವಸೆ ನಮಗೆ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ಈ ಬಾಬಿಗೆ ಒದಗಿಸಿರತಕ್ಕ ಹಣ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ.

ಮೀನುಗಾರಿಕೆಯ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ನಾನು ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಸಮುದ್ರದ ಬದಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಆಹಾರ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಅಕ್ಕಿ, ಗೋಧಿ, ಜೋಳ, ಇತ್ಯಾದಿಗಳು ಎಷ್ಟು ಮುಖ್ಯವೇ ಹಾಗೆಯೇ ಮೀನೂ ಅಷ್ಟೇ ಆಹಾರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಷಯ. ಮೀನುಗಾರಿಕೆಯಿಂದ ನಮಗೆ ಬೇಕಾದಂತಹ ಎಷ್ಟೋ ಆಹಾರವನ್ನು ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಇದೆ. ಆದರೆ ಈ ಮೀನುಗಾರಿಕೆಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒದಗಿಸಿರತಕ್ಕ ಹಣ ಕೇವಲ 90 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಮಾತ್ರ. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಇದು ನಾಚಿಕೆಗೇಡಿನ ವಿಷಯ. ನಮಗೆ ಆಹಾರ ಬೇಕು ಆಹಾರ ಬೇಕು ಎಂದು ಕೂಗಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವಾಗ ಧರ್ಮಾರ್ಥಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕುವಂತಹ, ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ದೇವರು ಧರ್ಮಾರ್ಥವಾಗಿ ಕೊಡುವಂತಹ ಮೀನನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಆಹಾರದ ಕೊರತೆಯನ್ನು ನೀಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಂತಹ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಲ್ಲ. 200 ಮೈಲಿ ಕರಾವಳಿ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಪಾದನೆಯನ್ನು ಪಡೆಯದೇ ಹೋದರೆ ಆಹಾರದ ಕೊರತೆಯನ್ನು ಯಾವರೀತಿ ನೀಗಿಸುತ್ತೀರಿ ಎಂದು ಕೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಯಂತ್ರಚಾಲಿತ ದೋಣಿಗಳನ್ನು ಬೆಸ್ತರಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಿದ್ದರೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಮೀನುಗಳನ್ನು ಹಿಡಿಯಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಯಂತ್ರಚಾಲಿತ ದೋಣಿಗಳಲ್ಲಿ 4-5 ಮೈಲಿ ಸಮುದ್ರದ ತೀರದಿಂದ ಸಮುದ್ರದೊಳಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಮೀನುಗಳು ಸಿಕ್ಕುತ್ತವೆ ಎಂದು ತಜ್ಞರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. 500 ಯಂತ್ರಚಾಲಿತ ದೋಣಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಈ ವರ್ಷ 115 ಯಂತ್ರಚಾಲಿತ ದೋಣಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಮೀನನ್ನು ಹಿಡಿಯುವವರು ಬಹಳ ಜನ ಇದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅವರಿಗೆ ದೋಣಿಗಳು ಬೇಕು. ಆದರೆ ಈ ಬಾಬಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಲ್ಲ. ಮೀನುಗಾರಿಕೆ, ವ್ಯವಸಾಯ, ಅನಿಮಲ್ ಹೆಚ್ಚೆಂದರೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಒಂದೇ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿಸಿದ್ದಾರೆ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಹೇಳುವಂಥಾದ್ದು ಮೀನುಗಾರಿಕೆಗೇ ಒಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಇಲಾಖೆ ಆಗಬೇಕು. 200 ಮೈಲಿ ಕಡಲುತೀರ ಇರತಕ್ಕ ಕರ್ನಾಟಕ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತಿಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಹೆದ್ದರು ಎಂದು ಹೇಳುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬರುತ್ತದೆ. ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಇಲಾಖೆಗೆ 46 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವಾಗ ಈ ಮೀನುಗಾರಿಕೆಗೆ 90 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿರುವುದು ಬಹಳ ಶೋಚನೀಯವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು. ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೇನೋ ಬಹಳ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಉತ್ಸಾಹವೂ ಇದೆ. ಆದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ಒದಗಿಸಿರುವ ಹಣ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಇದೆ. ಬರುವ ವರ್ಷ ಈ ಮೀನುಗಾರಿಕೆಗೆ 3-4 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಅಪೇಕ್ಷೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಧರ್ಮಾರ್ಥವಾಗಿ ಸಿಕ್ಕುವಂಥ ಮೀನುಗಳನ್ನು ದಾಸಾನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೋಲ್ಕೊ ಸ್ಕೋಲರ್‌ಶಿಪ್ ಮತ್ತು ಐಸ್ ಶಾಂಟನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಮೀನುಗಾರಿಕೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಮೀನುಗಾರಿಕೆಯ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಲು ಸಾವಿರಾರು ಜನಗಳು ಮೈಸೂರಿಗೆ ಬಂದು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ 200 ಮೈಲಿ ಕರಾವಳಿ ಪ್ರದೇಶ ಇರತಕ್ಕ ಮೀನುಗಾರಿಕೆಯ ಉದ್ಯಮದ ಬಗ್ಗೆ 90 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿರುವುದು ತೀರಾ ಕಡಿಮೆ. ಮಂಗಳೂರು, ಮರೈ ಮತ್ತು ಹೊನ್ನಾವರಗಳಲ್ಲಿ ಮೀನುಗಾರಿಕೆಯು ಬಂದಿರಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲು ಪರವಾನಗಿ ಸಕ್ಕದೆ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿಯುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಮರೈಯಲ್ಲಿ ಮೀನುಗಾರಿಕೆಯ ಬಂದರನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲು ಸುಮಾರು 2 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೆ.

(ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಂ. ಇದಿನಬ್ಬ)

ರೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಒದಗಿಸಿರತಕ್ಕ ಹಣ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಇದೆ. ಈ ರೀತಿ ಆದರೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ಪ್ರಗತಿ ಪಥದಲ್ಲಿ ಮುಂಚೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ಮಾತು. ಪಶು-ಸಂಗೋಪನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಹಾಲು ಜೇನು ಹರಿಯತಕ್ಕ ರಾಜ್ಯವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಜನಗಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಹಾಲು ದೊರೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇಡೀ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಒಳ್ಳೆಯ ಹಾಲು ದೊರೆಯುವಂತಹ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಯಾಗಬೇಕು ಎಂದು ಸರ್ಕಾರದ ಉದ್ದೇಶವಿರುವಾಗ ನಮ್ಮ ಮಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಕೊಯಿರಾ ಡೈರಿ ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅದು ನಷ್ಟದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಆ ಡೈರಿಯ ಹಾಲು ಆ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಇರತಕ್ಕ ಯಾವ ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೂ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಆ ಡೈರಿ ಏತಕ್ಕೆ ನಷ್ಟದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ, ಏತಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ತನಿಖೆ ಮಾಡಿ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಆ ಮೇಲೆ ಮಂಗಳೂರಿನ ಹಾಲಿನ ಡೈರಿಗೆ ನೀರಿನ ಸೌಕರ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಆ ಡೈರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರಾಗಲೀ, ಮುನಿಸಿಪಾಲಟಿಯವರಾಗಲೀ ಯಾರೇ ಆಗಲೀ ನೀರಿನ ಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸುವಂತಹ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಮತ್ತು ಈ ಮಂಗಳೂರಿನ ಡೈರಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೆಚ್ಚು ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು.

ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಹೇಳುವುದು ಇತ್ತು, ವೇಳೆಯಿಲ್ಲ. ಅನೇಕ ಜನ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಸರಕಾರದವರು ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಮರಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿ ವನಸಂಪತ್ತನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು. ಅರಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದರೆ ಅದರಿಂದ ದೇಶಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಉತ್ಪತ್ತಿ ಬರುವುದಲ್ಲದೆ ಮಳೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಕೂಡ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಗಂಧದ ಮರಗಳು ಕಳ್ಳ ಸಾಗಾಣಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಹಳವಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿದೆ. ಇದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಕೇರಳದ ಗಡಿಯಲ್ಲಿ ಗಂಧದ ಮರಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಳ್ಳ ಸಾಗಾಣಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಹೊರಗಡೆ ಹೋಗುತ್ತಿವೆ. ಚಿಕ್ಕ ಪೊಲ್ವೆನಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಿವೆ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೂ ಕೂಡ ಈ ವಿಚಾರ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಕಳ್ಳ ಸಾಗಾಣಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಗಂಧದ ಮರಗಳನ್ನು ಸಾಗಿಸುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ಅನೇಕ ಸಲ ಹಿಡಿದಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸೂಕ್ತ ಗಮನವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಮೂರು ಇಲಾಖೆಗಳಿಗೂ ಒದಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ 11 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಸಾಲುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಮೂರು ಇಲಾಖೆಗಳಿಗೂ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ 30 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು. ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ನನಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನಾನು ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಪಾಟೀಲ್ (ಗದಗ). — ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳೇ, ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸವಕ್ಕುಲು ತನದ ಮೇಲೆ ತಂದಿರುವಂಥ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ನಾನು ಎರೋದಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕಾರಣವೆಂದರೆ ವಕ್ಕುಲುತನದವರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಸಲಕರಣೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ಸಾಕಷ್ಟು ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಈ ಸರ್ಕಾರದವರು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿಲ್ಲವಾದ ಕಾರಣವೆಂದೆ. ವ್ಯವಸಾಯದ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಆಸಕ್ತಿ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಎರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾನಾ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಇದುವರೆಗೆ ಹೇಳಿದರು. ವಕ್ಕುಲುತನ ಯಾವ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಗತಿ ಸಾಧಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ಅಷ್ಟು ಪ್ರಗತಿ ಸಾಧಿಸಲಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ತರಹದ ಅಡಚಣೆಗಳು ಇರುವುದು ಒಂದು ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಹಣದ ವಿತರಣೆ ರೈತರಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂಬ ಮಾತನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅನೇಕ ಸಲ ಹೇಳಿದ್ದು ಉಂಟು. ಯಾವ ಯಾವ ಇಲಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಿತವ್ಯಯವನ್ನು ಸಾಧಿಸಬೇಕು, ಯಾವ ಯಾವ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ಮಿತವ್ಯಯವನ್ನು ಸಾಧಿಸಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಯೋಜನೆ ಮಾಡಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣವನ್ನು ವ್ಯವಸಾಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾದ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಹೊತ್ತಿರುವ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಆ ಒಂದು ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದಿದ್ದೇನೆ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ನಮಗೆ ಮಾನ್ಯ

ವ್ಯವಸಾಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು 'ಸಾಯಿಲ್ ಚೆಸ್ಪಿಂಗ್ ಇನ್ ಮೈನೂರ್' ಎಂಬ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಯಿಲ್ ಚೆಸ್ಪಿಂಗ್ ರ್ಯಾಬರೇಟರಿಯನ್ನು ಇಡೀ ರಾಜ್ಯಾದ್ಯಂತ ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರ ಉದ್ದೇಶ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಇನ್ನೂ ತನಕ ಆ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಈ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಧಿಸಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆ ರೀತಿ ಹೇಳಿದ್ದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಗತ್ಯಂತರವಿಲ್ಲ. ಆ ಅಣುವಿನ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಜಾಗೃತ ಸಾಧಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ದಿನೇದಿನೇ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಆಗುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ಈ ದಿನ ಇದ್ದ ಪದ್ಧತಿ ನಾಳೆ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಗೊಬ್ಬರಕ್ಕಾಗಿ ಕೋಟ್ಯಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಶೇಖರಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬುದು ರೈತರಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಯಾವ ಯಾವ ಹೊಲದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಯಾವ ಗೊಬ್ಬರ ಹಾಕಬೇಕು, ಅಲ್ಲಿಯ ಭೂಗುಣ ಯಾವ ರೀತಿ ಇದೆ, ಅಲ್ಲಿಯ ಮಣ್ಣು ಯಾವ ಬೆಳೆಗೆ ಉಪಯೋಗವಾಗಿದೆ ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿ ರೈತರಿಗೆ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಕೊಡಲು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜಿಲ್ಲಾ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಒಂದೊಂದು ಸಾಯಿಲ್ ಚೆಸ್ಪಿಂಗ್ ರ್ಯಾಬರೇಟರಿ ಇರುವುದು ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಒಂದು ಸಲ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವರೊಡನೆ ಕೇಳಿದಾಗ ನಿಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನುರಿತಂಥ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಅರಕೇರಿಯವರು ಇದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಒಬ್ಬರು ಅಧಿಕಾರಿ ಇದ್ದರೆ ಸಾಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇಡೀ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬರು ನುರಿತಂಥ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಅವರು ಇದ್ದರೆ, ಒಬ್ಬರು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದ್ದರೆ ವಕ್ಯುಲತನದ ಕರ್ಯಾಣವನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ವ್ಯವಸಾಯ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿರುವ ಉಳಿದ ಮುಖ್ಯನರಿಗಳು ಸಹ ಎಫ್ ಸಿ ಆದೇ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ತಪ್ಪು ಹೇಳುತ್ತೇನೆಂದು ಯಾರೂ ಭಾವನೆ ಮಾಡಬಾರದು. ಹಿಂದಿನ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಪ್ರತಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಒಂದೊಂದು ಸಾಯಿಲ್ ಚೆಸ್ಪಿಂಗ್ ರ್ಯಾಬರೇಟರಿ ಇರಬೇಕಾದುದು ಅಗತ್ಯವಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು. ವ್ಯವಸಾಯ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದರಲ್ಲಿ, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಯಿಲ್ ಚೆಸ್ಪಿಂಗ್ ರ್ಯಾಬರೇಟರಿಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ, ಮತ್ತು ರೈತರು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ವ್ಯವಸಾಯದಲ್ಲಿ ಆಕರ್ಷಣೆ ಹೊಂದಿ ದುಡಿಯಲು ಯಾವ ಯಾವ ಮುಂಜಾಗೃತಾ ಧೋರಣೆಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಎಂದು ಕೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ವ್ಯವಸಾಯ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮುಂದುವರಿಯಬೇಕಾದರೆ ರೈತರಿಗೆ ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಒಂದು ಇಲಾಖೆಯವರು ಇನ್ನೊಂದು ಇಲಾಖೆಯ ಮೇಲೆ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಹಾರಿಕೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಇದೇ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ ಅಚೆಂಪನ್ ನೋಟೀಸ್ ಬಂದಾಗ ಉಪಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ಪವಾರ್ ಅವರು ಹೇಳಿದರು, ಗೊಬ್ಬರದ ವಿತರಣೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆದಿದೆ, ಹಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ವಿನಾದರೂ ತಪ್ಪಿದ್ದರೆ ಅದು ಸಹಕಾರಸಂಘಗಳಿಂದ ಆಗಿರಬಹುದು ಎಂದು ಆ ರೀತಿ ಸಹಕಾರಸಂಘಗಳಿಂದ ಸರಿಯಾಗಿ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗದಿದ್ದರೆ ಈ ಖಾತೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮತ್ತು ಉಪಮಂತ್ರಿಗಳೇ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನೇರವಾಗಿ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ರೈತರಿಗೆ ವಿತರಣೆ ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡಬಾರದೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಸರ್ಕಾರದ ಹತ್ತಿರ ಗೊಬ್ಬರ ಸಾಕಷ್ಟು ಇರಬಹುದು. ಆದರೆ ಆ ಗೊಬ್ಬರ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗುತ್ತಿದೆಯೇ ಎಂಬುದು ಮುಖ್ಯವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗಿದೆ. ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ತಂದೆತಾಯಿಗಳಂತೆ ಇರುವ ಈ ಖಾತೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮತ್ತು ಉಪಮಂತ್ರಿಗಳು ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ವಕ್ಯುಲತನದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಈ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಮೇಲೆ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಅಮೋನಿಯಂ ಸರ್ವೈಟ್ ಗೊಬ್ಬರ ಸಿಕ್ಕಿದರೆ ಸೂಪರ್ ಫಾಸ್ಫೇಟ್ ಗೊಬ್ಬರ ಸಿಗುತ್ತದಿಲ್ಲ. ಸೂಪರ್ ಫಾಸ್ಫೇಟ್ ಗೊಬ್ಬರ ಸಿಕ್ಕಿದರೆ ಪೊಟಾಸಿಯಂ ಸರ್ವೈಟ್ ಗೊಬ್ಬರ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸಿಕ್ಕಿದರೂ ಕೂಡ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕೆಂದು ರೈತರಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ತಿಳಿದಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ರೈತರಿಗೆ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಕೊಡಲು ಸಾಕಷ್ಟು ಕ್ರಮವನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು. ಯಾವ ಯಾವ ಗೊಬ್ಬರ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಸ್ಟಾಕ್ ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿ ಎಲ್ಲಾ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ರೈತರಿಗೆ ಸಿಗುವಂತೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಬೀಜದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ ನನಗೆ ವ್ಯಸನವಾಗುತ್ತದೆ. ಬೀಜದ ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ವ್ಯಾಪಾರ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಬಾರದು. ವಕ್ಯುಲತನ ಸುಧಾರಿಸಬೇಕಾದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಉಕ್ಕುನಾದರೂ ಕೂಡ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಬೀಜಗಳನ್ನು ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡಿ ರೈತರಿಗೆ ಹಂಚಬೇಕು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ರಾಧವನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ

(ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಪಾಟೀಲ್)

ಸರ್ಕಾರದವರು ಯಾವ ಯಾವ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಕೆಲವು ಸಲ ಸಂಗ್ರಹ ಮಾಡಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದ ಬೀಜಗಳು ಕಟ್ಟುಹೋದ್ದರಿಂದ ಲುಕ್ಕಾನಾಯಿ ತೆಂದುಕೊಂಡು ಮುಂದೆ ಸಂಗ್ರಹ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಬಂದ್ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಸಂಗ್ರಹ ಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಏಕೆಂದರೆ ರೈತರು ಬುದ್ಧಿವಂತರಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಎಂತಹ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕೆಂಬುದು ಗೊತ್ತಿರುವುದಿಲ್ಲ. ರೈತರು ತಮಗೆ ತಿಳಿದ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಬೆಳೆ ಬರದೆ ತೊಂದರೆಪಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಂತಹ ರೈತರಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕಾದುದು ಸರ್ಕಾರದವರ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ನಿಜವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ರೈತರಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಬೀಜ ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಿಗದೆ ಬಹಳ ಪ್ರಮಾದವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಹೋದವರ್ಷ ಕಬ್ಬಿನ ಬೆರೆ-ಹಾಸಿಯಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಎಲ್ಲರೂ ಕಬ್ಬನ್ನು ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದರು. ಇದು ಸಂತೋಷದ ವಿಚಾರವಾದರೂ ಕೂಡ ಕಬ್ಬಿನಬೀಜ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಿಗದೇ ಹೋದದ್ದು ನನಗೆ ವ್ಯಸನವಾಗಿದೆ. ಯಾವ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆದರೆ ಹೆಚ್ಚು ರಾಶಿ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೋ ಆಗ ರೈತರೆಲ್ಲರೂ ಕೂಡ ಅದೇ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅಂತಹ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಫಾರಂ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅದಕಾರಣ ಹಲವಾರು ಬೀಜಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಲುಕ್ಕಾನಾದರೂ ಕೂಡ ರೈತರ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ರೈತರಿಗೆ ಪೂರೈತಾಹ ಕೊಡುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಎಲ್ಲಾ ಕಾಲ ದಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಅವರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ವಿರ್ಭಾಡು ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಇಡೀ ರಾಜ್ಯದ ಚಿತ್ರವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅದರ ಒಂದು ಅಧಾರದ ಮೇಲೆ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಣ ಮಾಡಿ ರೈತರಿಗೆ ಹಂಚುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಎಲ್ಲಾ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಬೀಜ ಸಿಗುತ್ತದೆಂಬ ಭರವಸೆಯನ್ನು ರೈತರಲ್ಲಿ ಮೂಡಿಸಬೇಕು. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇದುವರೆಗೆ ಏನೇನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸ್ಪಷ್ಟ ಮಂಟನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಜೋಳ, ಗೋಧಿ ಮತ್ತು ಗೋವಿನ ಜೋಳವನ್ನು ಸಾಕಷ್ಟು ಸಂಗ್ರಹ ಮಾಡಿ ನಮ್ಮ ಭಾಗದ ರೈತರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹಂಚುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಸಾಕಷ್ಟು ಮಾತನಾಡುತ್ತೇವೆ. ಪಕ್ಕಲುತನದ ಇಂಡಿಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ಮುಂದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಸಲಕರಣೆಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಒದಗಿಸಬೇಕು. ಈ ಮೂಲಕ ರಾಜ್ಯದ ಪ್ರಗತಿಯಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಚೋದನೆ ಮಾಡುವುದು ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ. ಗೋಕಾಕ್ ಮತ್ತು ಮುಧೋಳ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಗೋವಿನ ಜೋಳವನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಫ್ರೋಸೆಸ್ ಮಾಡುವಂಥ ಉದ್ಯಮ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ ಮುಂಬೈ ಕಡೆಗೆ ನೋಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮುಂದೆ ಹೋಗಿ ದ್ದಾರೆ. ಅದಕಾರಣ ನಮ್ಮ ಪಕ್ಕಲುತನದ ಸಚಿವರು ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಗಮನಪಡಿಸುತ್ತಾಕೊಂಡು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಯಾವ ಸದಾರ್ಥಗಳು ಬೆಳೆಯಲ್ಪಡುತ್ತವೋ ಅವುಗಳನ್ನು ಫ್ರೋಸೆಸ್ ಮಾಡುವಂಥ ಉದ್ಯಮಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು. ನೇರವಾಗಿ ಇಂಡಿಸ್ಟ್ರಿ ಎನಿಸ್ಕರವರ ಕಡೆಗೆ ಬಡದೆ ತಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಒಕ್ಕಲುತನ ಮಾಡುವವರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿ ಇಂತಹ ಉದ್ಯಮಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಧೈರ್ಯವನ್ನು ನೀಡುವುದರೇ ಬೇಕು. ಇಂತಹ ಒಂದು ಮನೋ ಭೈರ್ಯವನ್ನು ನೈತಿಕವಾಗಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ರಾಜಯ್ಯನವರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆಗಿನಿಂದಲೂ ಎಂದು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ತಮಗೆ ಒಂದು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಚಾರ ಹೇಳಬೇಕು ಎಂದರೆ ಬೆಳೆಯುವವನಿಗೆ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಗೌರವ ಇದೆ ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆ ಮೂಡಬೇಕಾದರೆ ನಿಜವಾಗಿ ಯೂ ಇವೇತ್ತು ಬೆಳೆಯುವವನು ಏನು ಬೆಳೆ ಮಾಡುತ್ತಾನೋ ಅಂತಹ ಬೆಳೆಯುವವನ ದವಸಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ಧಾರಣೆಗಳು ಸಿಗುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಬೆಳೆಯುವವನಿಗೆ ಸಹಾಯವಾಗಿ ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೂ ಅವನು ಬೆಳೆದ ದವಸಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ರೇಷು ಸಿಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರರ್ ರೇಟ್ ಕಾಯಿದೆ ಎಂದು ಮಾಡಿದರೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗೀಗಲೂ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರರ್ ಇನ್‌ಕಂ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಎಂದು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಅದರ ನಿಮ್ಮ ಗಮನ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರರ್ ಪ್ರೈಸ್ ಕಂಟ್ರೋಲ್ ಬಗ್ಗೆ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಹರಿದಿಲ್ಲ. ಒಕ್ಕಲಿಗರನ್ನು ಸರಿಯಾದ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇರುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲಾರದ ಸರಕಾರ ಎಂದು ರೈತರು ಹೇಳುವ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಬದಲಾಡಬೇಕು. ಒಕ್ಕಲಿಗರು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ದವಸವನ್ನು ಬೆಳೆದರೂ ಅವನೇ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಅವನು ಮಾರುವ ದವಸಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ

ಧಾರಣೆಯೂ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ. ಒಕ್ಕಲು ಮಾಡಿ ಅವನು ಬೆಳೆದ ದವಸಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ, ಧಾರಣೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡುವ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದ್ದರೆ ಒಕ್ಕಲುತನ ಮಾಡುವ ಜನಕ್ಕೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ತುಂಬಾ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಇಂದು ಇರುವ ಒಕ್ಕಲುತನದ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಒಕ್ಕಲುತನಮಾಡುವ ವರಿಗೆ ಸಹಾಯಕವಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ವಿಷಾದದಿಂದ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಇಷ್ಟೇ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರ್ ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ವಕ್ಯಲತನ ಮಾಡುವವರಿಗೆ ಸಹಾಯವಾಗುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅವಶ್ಯಕ. ಅವನು ಬೆಳೆಯುವ ಉತ್ಪನ್ನಗಳಿಗೆ ಬರತಕ್ಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಏನೇನು ಪರಿಹಾರಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು, ಅವನ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಬೇಕು ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಸರಿಪಡಿಸಿ ರೈತರ ಹಿತೈಷಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡುವ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇರಬೇಕು. ಈವೊತ್ತು ಅವನಿಗೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಸಾಲವನ್ನು ಕೊಡ ಬಹುದು, ರೆವಿನ್ಯು ಇಷ್ಟು ಕೊಡಬಹುದು ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಆದರೆ ಇದರಿಂದೇನೂ ಅವನಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರಭಾಕರ್.—ಇಂತಹ ಸೊಸೈಟಿಗಳೆಲ್ಲಾ ರೈತರ ಕೈಯಲ್ಲೇ ಇವೆ. ಮತ್ತು ರೈತರ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಾಗಿಯೇ ಇರುವವರು ಅಲ್ಲರವಾಗ ಇದರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಅವರೇ ಅಲ್ಲ ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳಬಹುದಲ್ಲವೇ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹೆಚ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಸೊಸೈಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಜನ ಕೇವಲ ಒಂದು ಎರಡು ಪರ್ಸೆಂಟ್ ನಷ್ಟು ಇರಬಹುದು. ಈವೊತ್ತು ಒಕ್ಕಲುತನದ ಕರ್ಯಾಣವಾಗುವ ಕಡೆ ನಾವು ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇವೊತ್ತು ಅವನ ಜೀವನ ಸ್ಥಿತಿ ಯಾವ ರೀತಿ ಇದೆ, ಅವನು ಬೆಳೆದ ದವಸಕ್ಕೆ ಕೊಡುವ ರೇಟೆನು, ಅವನಿಗೆ ಗೊಬ್ಬರ ಯಾವ ರೇಟೆನಲ್ಲಿ ಸಿಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಹೆಸ್ಟೆಸೈಡ್ಸ್ ಉಪಯೋಗಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಅವನು ಎಷ್ಟು ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ? ಇಂದು ಇಂತಹ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಎರಡು ರೂಪಾಯಿ ಇದ್ದದ್ದು ಇಷ್ಟು ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ ಏರಿ ಹೋಗಿದೆ. ಹೀಗಾದರೆ ಅವನೇನು ಮಾಡಬೇಕು? ಅವನ ಮಕ್ಕಳ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಹೇಗೆ ಮಾಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಬಟ್ಟೆಬರೆಗಳನ್ನು ತರಲು ದುಡ್ಡು ಎಲ್ಲೆಂದೆ ತರಬೇಕು, ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ವಿಮರ್ಶಮಾಡಿ ಸರಿಮಾಡಿಬೇಕು. ಇದಕ್ಕೆ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರ್ ಪ್ರೈವೇಟ್ ಕಂಪ್ಯೂನಿ ಮಾಡಲೇಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇಲ್ಲಿ ರೈತರಿಗಾಗಿ ಸಹಸಾರು ಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳನ್ನು ಜಮೀನು ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡಲು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇಂತಹ ಒಕ್ಕಲುತನ ಮಾಡುವ ರೈತರು ಇದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಅವರಮೇಲೆ ಸ್ವಾಮ್ಯ ಡ್ಯೂಟಿ ಎಂದು ಬೇರೆ, ರಿಸಿಸ್ಟೇಷನ್ ಬರ್ಬರ್ ಬೇರೆ ಎಂದು ಹಾಕುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ಬಹಳ ಅನ್ಯಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಅವನು ಸಾಲ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಈಗ ಧ್ಯಾನಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ಹೋಗಬೇಕು ಎಂದು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಇದರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ರೊಕ್ಕವನ್ನು ಬಡ್ತಿಗಾಗಿ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ನೀವು ರೊಕ್ಕ ಕೊಟ್ಟುದಕ್ಕೆ ಏನು ಅನುಕೂಲಮಾಡಿದಂತಾಯಿತು? ಹೀಗೆ ಸಾಲವಾಗಿ ರೊಕ್ಕ ಕೊಡುವುದನ್ನು ಬೇಕಾದರೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಬಿಡಿ. ಇನ್ನು ತಾಲ್ಲೂಕಾ ಬೋರ್ಡ್‌ಗಳ ಮೂಲಕ ಸರ್ವಿಸಿಡಿ ಎಂದು ಬೇರೆ ಏಕೆ ಕೊಡುತ್ತೀರಿ? ಐದು ಹತ್ತು ರೂಪಾಯಿಗಳಂತೆ ಸರ್ವಿಸಿಡಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಇದರಿಂದೇನು ಉಪಯೋಗವಾಗುತ್ತದೆ? ಇನ್ನು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ 30 ಸ್ಟ್ರೀಯಿಂಗ್‌ಗಳು ಇರಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿ ಇದನ್ನು ಹಂಚುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಬಿಡಿ. ಕಡೆಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಅವರು ಹಾಗೂ ಗಾವು ಸೇವಕರು ನಾನು ಮುಂದು ತಾವು ಮುಂದು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದನ್ನು ಹಂಚುವಾಗ ಇಲ್ಲದ ಕೊಂದರೆಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಇದರಿಂದ ಒಕ್ಕಲುತನ ಮಾಡುವ ಜನಕ್ಕೆ ಯಾವ ಸಹಾಯವೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಸಲಹೆ ಮಾಡುವುದು ಒಂದೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕನ್ನು ಒಂದೊಂದು ಯೂನಿಟ್ ಎಂದು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಎಲ್ಲ ಜನರಿಗೂ ಸಮರ್ಪಕವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹಂಚುವ ವಿರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಅನಿಮಲ್ ಹಸ್‌ಬೆಂಡ್ರಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚು ಹೇಳಬೇಕೆಂದಿದ್ದೆ. ಆದರೆ ಇಂದು ಕಾರಾವಹಾಕ ಕಡಿಮೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಒಂದೇ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಲು ಅವೇಶ್ಯವಿಲ್ಲವೆನ್ನೆ. ನಮ್ಮ ಅನಿಮಲ್ ಹಸ್‌ಬೆಂಡ್ರಿ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಜನತೆಯ ಕರ್ಯಾಣವಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದು ಬಹಳ ದೂರವಾಗಿ ಹೋಗಿದೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ಕೆಲವು ಡೈರಿಗಳಾಗಿವೆ. ಮಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಎಂದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿರುವ ಡೈರಿಯನ್ನು ನೋಡುವಾಗ ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬಾಯಿಬರು ಕಟ್ಟಬೇಕಾದರೆ ಅದು ಒಂದು ಬಾಯಿಬಾನೆಯಂತಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಪಬ್ಲಿಕ್ ಆಕೌಂಟ್ಸ್ ಕಮಿಷಿಯವರು ಹೋಗಿ ಕಣ್ಣಾರೆ ನೋಡಿ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ತಾವೂ ಕೂಡ ಇದರ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದಾಗ ಇದನ್ನು ನೋಡಿ ಬಂದಿರುವುದರಿಂದ ತಮಗೂ ಇದರ ಸ್ಥಿತಿ ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ.

(ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹೆಚ್. ಪಾಟೀಲ್)

ಡೈರಿಗೆ ಉತ್ತೇಜನ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಇಂತಹ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗಳಲ್ಲೂ ಡೈರಿಯನ್ನು ಏಕೆ ಮಾಡಲು, ಹೊರಟಿದ್ದಾರೆನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಬೇರೆ ಶ್ರೀಮಂತರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿ ಕೊಡಲು ಒಂದು ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಲು ಇದನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆನೋ ಎಂದು ನನಗಿನ್ನಿತದೆ. ಅನಿಮರ್ ಹಸ್‌ಬೆಂದಿ ಇಲ್ಲಿ ಆಗಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಂದ್ರದವರೇನೋ ಧನ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಕೇಂದ್ರ ಕೊಟ್ಟ ಸಹಾಯಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಇಲ್ಲಿ ರೈತರ ಕರ್ಯಾಣ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ವಿಷಾದದಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಾವು ಕೇಂದ್ರದವರಲ್ಲಿ ರೈತರಿಗೆ ಯಾವ ಕರ್ಯಾಣವೂ ಅನಿಮರ್‌ಹಸ್‌ಬೆಂದಿ ಇರಾಖೆಯಿಂದ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅವರನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ ನಾವೇನು ಮಾಡುವುದು. ನಿಮಗೆ ಬರೆದ ಕಾಗದ ಪತ್ರಗಳೆಲ್ಲಾ ನಿಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದಲ್ಲೇ ಉಳಿಯುತ್ತಿವೆ. ಯಾವ ಕಾಗದಪತ್ರಗಳೂ ಕೂಡ ಹೊರಕ್ಕೆ ಪರ್ಷ ಗಟ್ಟಿಮಾಡರೂ ಬರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಗರ್ನರ್‌ಮೆಂಟಿನವರು ಮೈಸೂರು ಸರಕಾರದಲ್ಲಿರುವ ಅನಿಮರ್ ಹಸ್‌ಬೆಂದಿ ಇರಾಖೆಯಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ಎಲ್ಲ ಸಹಾಯಗಳೂ ನಿಗುತ್ತ ಅವರನ್ನು ಕೇಳಿ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿರುವ ಸರಕಾರದ ಮುಖಂಡರನ್ನು ಕೇಳುವಾಗ ಇಲ್ಲಿರುವ ಕಾಗದ ಪತ್ರಗಳೇ ಹೊಂಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾದರೆ ಒಕ್ಕಲದಂತೆ ಮಾಡುವ ರೈತರಿಗೆ ಏನು ಕರ್ಯಾಣ ಮಾಡಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ? ಇದರ ಅರ್ಥವೇನು? ಈಗಾದರೂ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಎಚ್ಚರ ವಹಿಸಿ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಅದನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಡೇನಿಷ್ ಕೌಸ್ ಎಂದು ದನಗಳನ್ನು ತರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಹಂಚುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದರ ಫಲ ಎಲ್ಲ ರೈತರಿಗೂ ಸಿಗಬೇಕಾದರೆ ಬೇರೆ ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರಿನ ಭಾಗಗಳಿಗೆ ಸೀಮಿತವಾಗಿರುವುದು. ಉತ್ತರ ಕರ್ಣಾಟಕದ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿನ ರೈತರಿಗೂ ಉಪಯೋಗವಾಗುವಂತೆ ಈ ದನಗಳನ್ನು ಹಂಚುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದನ್ನು ಪಬ್ಲಿಕ್ ಅಕೌಂಟ್ಸ್ ಕಮಿಷನುಲ್ಲ ತಾವಿದ್ದಾಗ ಹೇಳಿರುವುದು ತಮಗೂ ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ.

ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಹಾರ್ಡಿಕರ್‌ಜರ್ ಇರಾಖೆಗೆ ನಮ್ಮ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹೊಲ ಇಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಸರಕಾರದ ಹೊಲ ಇದೆ ಎಂದು ಎಲ್ಲ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ನಗರದ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಮಾಡಲು ಸರಕಾರದ ಹೊಲ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡಬಾರದು ಎಂದು ಹೇಳುವಿರೇನು? ನಿಮಗೇ ಬೇಕಾದರೆ ಸರಕಾರದ ರೀಕ್ಷೆ ಕೊಟ್ಟು ಇಲ್ಲೂ ಇಂತಹ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಹೆಚ್ಚು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟು ದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರನ್ನು ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

Sri V. N. PATIL (Humnabad).—Sir, I oppose the Demand on Agriculture specifically for one reason, namely, for bifurcating the portfolios of Agriculture and Revenue and not allotting them to one and the same Minister. Agriculture is in the hands of one Minister and Revenue Department is in the hands of another Minister. This has resulted in non-productive activity. This is as good as a judicial separation between husband and wife. It could be easily seen that the Revenue Minister refuses to co-operate with the Agriculture Minister and the Agriculture Minister refuses to take co-operation from the Revenue Minister. If Revenue and Agriculture are considered as husband and wife and if there is separation between them, naturally there will be no productivity. In reality also, it is like that. When the Agriculture Minister wants to do something to better the lot of the agriculturists, the Revenue Minister is bent upon auctioning the farmers' lands. These unfortunate agriculturists are foolish enough to take lands from the Government which brags itself as one interested in

establishing a Welfare State. The Agriculture Department wants to provide fertilizers, pesticides, etc. to the agriculturists so that they may produce more and more food for the nation. But here we have the Revenue Minister who says to the agriculturist, "You have been in arrears of three years' land revenue; you have to pay it irrespective of the fact that there were drought conditions during that period; I am going to enforce the law in its spirit and word. If I do not set the law in motion, I will not be entitled to be called a Minister. I cannot be a Minister without any powers. So I am entitled to auction your land. I will auction 30 acres of land so that vested interests who could afford to purchase them, may own them and reduce you to the condition of a pauper. You get rid of your land and liberate yourself from agricultural operations. Let the rich people purchase your land and fill the coffers of the State, which has no heart and no conscience".

1-30 P.M.

Such is the condition obtaining between the Revenue Minister and the Agriculture Minister. The Revenue Minister is said to worry only about the increased collection of revenue, by whatever legal method is available to him and mostly by coercive methods. The Minister for Agriculture says use more fertilisers pesticides, adopt modern method of agriculture by using improved seeds, using tractors, pump sets diesel and electrified I. P. sets. In the rosy hope created by the Agriculture Minister, the agriculturists have, by hypothecation of their lands, taken loans from Government agencies, for well sinking, I. P. sets, tractors, improved seeds, fertilizers, and finally pesticides. Due to adverse climate conditions since 1964, there were no good crops. 1968 saw the worst draught conditions in the State. The Rabbi jawar crop is nowhere between 50 per cent and 75 per cent. In most of the cases it is only 10 per cent to 25 per cent crop jawar and under such circumstances the Revenue Minister is made a scape goat to collect revenues, Taccavi arrears, well sinking loans, tractor and I. P. set loans, irrespective of the fact that the agriculturist is left with no money with him. What little jawar or jaggerly some fortunate fellows had in their field had to be sold at the scrap price as the jaggerly price which was Rs. 175 to 250 per quintal only in the month of August 1968, has now come down to Rs. 50.00 a quintal, a fall in price to the extent of four to five hundred per cent. None is prepared to purchase in the market the much publicised hybrid jowar, for Rs. 50 per quintal. The agriculturist in our part of the State is unable to recover the cost of production to repay the loans taken by him from the Government agencies. The peasantry is left and in an unashamed manner is exposed to the wolves any sharks of the vested private monopoly business and these people having sensed the urgency of the poor agriculturists have brought down the prices to ground level and once the agriculturist sells all his stocks to meet his loan demand, and other expenses and once the stocks go to the business community, then the very next moment scarcity of everything

(SRI V. N. PATIL)

will be created by the unscrupulous business people and prices will soar to sky level. The Bankrupt policy of the Government has made the peasantry more and more poor and the hoarders and speculators the real powerful lobby to dictate terms to the Government. There must be a scientific approach towards recoveries and co-ordination between revenue and agricultural Ministers which is not there. This way you cannot improve food position, nor can you save half acre of land to the poor agriculturists, whose land, zinc sheets from the roof of his house, pumpsets, and Bullocks are put to auction sale for recoveries and in the name of recoveries you have and you are ruining the economy, what little the poor agriculturist did have. It is only a heartless Government which can adopt such ghastly outmoded methods of recovery, that too in the drought year. This has helped only the 5 Khandsari factory owners in our area to purchase at the rate of Rs 60 per ton the sugar cane raised by the agriculturists on their lands who had to sell them in order to pay the Government dues, in order to pay the loan for well sinking, even though the wells have failed but loan amount has swollen to double. You say you have supplied fertilizers. As one of my friends Sri Kadam said, the fertilizers are there but they are not mixed fertilizers. In order that the fertilizers might give better results, there is necessity to have a scientific approach in the matter of soil testing. The soil of a particular area must be tested to find out which fertilizer will be suitable for it. This scientific approach is lacking. Secondly, pesticides are there. There are hundreds and thousands of agriculturists who cannot afford to purchase them. They have to hypothecate their lands with the local Society in order to purchase 100 Kgs. of pesticide for their lands. Only a person who has got sufficient money with him will be able to purchase it in time; a person who has no money will not get it in time; he has to undergo so many formalities and instead of getting on 1st April he will get it on 21st April. Ultimately, as a result of non-spraying of pesticides in time, the agriculturists will lose 50 per cent of the crop. If within three days of infection of germs no arrangement is made, the entire crop will vanish. More than the duty of the peasantry, it is the duty of the Government officials concerned to find out which are the areas which are vulnerable. They must have well-planned schemes because the agriculturists have to produce food. The agriculturist does not produce food for himself but to feed the stomachs of the starving nation of ours. We have never hesitated to beg from other countries. Tomorrow if steps are taken and if proper approach is there, within one or two years we will become self-sufficient in food. If the officials are not to hobnob with vested interests and if they do their duty by the peasants and agriculturists, we will achieve this objective.

I may tell this House that the Hon. Minister of State Sri G. B. Shankar Rao has never hesitated to hand over the milk distribution

centre to a private person. This is because he is not a believer in public sector. As regards the Milk Supply Scheme in Bangalore, in order to fill the coffers of one individual, he butchered the entire Bangalore Milk Supply Scheme. Lakhs of rupees are spent in the name of transport charges to the milk supply scheme. Instead of giving transport charges more than a lakh every month why don't you honestly get the rucks and vans of the Bangalore Dairy repaired and why don't you purchase 2 lorries every month and save the public money? What has prompted you to entrust the milk distribution to a private individual? Was it to scuttle and sabotage the public scheme for your personal benefit? What are the motives behind this transfer of the State distribution to private individual? What is the understanding between you, your officials and the transport operator? I charge the concerned Minister for animal Husbandry that he has betrayed the interests of the State and fattened a private individual at the cost of the State and I ask him why did he do it? That individual did not have more than two lorries in Rajajinagar; to-day there are 30 lorries owned by him. What exorbitant rent he is charging for the lorries? Is it not a shame that the Government is not able to run its own lorries? More than 25 trucks are lying idle. They are asked not to get them repaired. I charge Sri G. B. Shankar Rao that he has betrayed the trust reposed in him by the people of Mysore State. He has dealt with the Bangalore Dairy Scheme as if he is a monarch Mogal Azam and Bangalore Dairy is his Harem maid. Exactly it is not so.

Coming to certain problems of rural areas, there are certain machines which are lying idle. I do not know whether this has been brought to the notice of the Hon'ble Minister for Agriculture or not. There are two blasting machines. I do not exactly know its name. The Bidar Deputy Commissioner several times both in the Food Council as well as in Development Council Meetings expressed his helplessness about them. We have imported machines worth lakhs of rupees. No suitable fuel and lubricant is available for it. One fine morning they have announced that they have got fuel. Then another difficulty arises and that is that we have no suitable person to operate it throughout the Mysore State. To find a suitable operator we may take three years. Our Agriculture Minister may find himself in a helpless position to justify why these machines are lying idle. What are our Secretaries to Government and other officers doing about it and what are they for? Was it not their duty to bring it to the notice of the Ministers? Do we come here to hear helpless pleas or to find some unhelpful attitude on the part of the Government?

One word about the afforestation scheme. In rural areas this scheme is meant only to give land to the richer people and to deprive the poor unfortunates of their lands which yield better because some of them are black cotton soil land. On account of political jealousy, these vested interests go to the various officials and tell them to acquire the lands of these unfortunate poor people for afforestation scheme. Political

(SRI V. N. PATIL)

jealousy is playing havoc in these afforestation schemes. In the rural areas some of these poor, landless and most economically backward people have occupied Government lands. I hope wisdom will dawn on the Government at least now that no land which is cultivable is acquired for afforestation and peasant who has less than ten acre of land is deprived of his land for afforestation scheme, and if deprived they should see that some other land is distributed to them. As I said, some of them have occupied Government lands and those lands are being taken away and these poor landless people are being dispossessed. Afforestation scheme has not become a scientific scheme to create more forests and consequently to attract rains. Instead, it has become a tool in the hands of some people to take revenge upon these economically backward and landless people. This scheme is working as a lever in the hands of the vested interests to dispossess some of these poor people who have acquired Government lands. This should not be the attitude of the Government.

Mr. SPEAKER.— The time at our disposal is very very short. I would request the Hon'ble Member to just give only the points.

SRI V. N. PATIL.—All-right, Sir. The Government price support policy and policy to hold the price line are not there. Hybrid varieties are encouraged but after producing hybrid jawar and bajra there is nobody to purchase at Rs. 45 per quintal. There is necessity for Government to control. As regards jaggery, the price varies according to the manipulations of private capitalists. The price rose from Rs. 65 to 260 per quintal because it was exported to Maharashtra. At the same time, in January 1969 the price has come down to Rs. 55. The State Government yields to the Centre and the Centre interferes with the welfare of the people of the State. The Center never hesitates to impose all sorts of levies. They levy extra taxes on diesel petrol, kerosene, fertilizers, sugar and other articles which fall on the agriculturists and cannot encourage food production. This is in a way discouraging farmers. The result of these unjust and unbearable levies is that most of the jaggery producers are not in a position to buy diesel and fertilizers and they have been compelled to sell their pumpsets and diesel engines. The Government must fix up the minimum and the maximum prices of each commodity so that none is forced to buy them at higher rate, and no agriculturist is forced to sell his produce at a cheaper rate. The Government must have a clear policy to hold the price line whenever the private monopoly capital and hoarder of foodgrains exploits the situation to sell hoarded foodgrains at exorbitant rates. At the same time, the Government must step in the market and enter food trade and should see that during harvest season the foodgrain prices are not permitted to fall below the minimum fixed price when the agriculturist starts bringing his foodgrains to the market. It is only by holding and

supporting the price line that the Government can make the agriculturists produce more and that cannot be done unless the agriculturists are assured of economic prices for their produce.

Coming to Horticulture, most of the people who are coming to Bangalore from the rural areas are returning with beautiful certificates under the signature of the Director of Horticulture Mr. Gowda. But unfortunately not even 5 per cent of them have been absorbed in the Department. They have not been provided with jobs.

Mr. SPEAKER.—Now we are on the eve of the New Year day. We are adjourning for a couple of days. On the eve of the New Year my request to you is to ring out the old and ring in the new. I wish you a happy New Year. May God bless you with long life, health and prosperity.

The House now stands adjourned to meet on Friday the 21st at 1-00 P.M.

The House adjourned at Forty-five Minutes past One of the Clock to meet again at One of the Clock on Friday, the 21st March 1969.
